

NAGYVÁRAD

Előfizetési ár: Vidéken egy hónap 40 lei.
Nagyváradon: egy hónap 40 lei.

Feladványok: HEGEDŰS NÁNDOR MARÓT SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly herceg
(Szilágyi Dező) utca 6.

Demokrácia

Írta: Lovassy Andor

I.

Bérzeviczy Albert a népszövegségi tanács tegnapi ülésén — amit a Nagyvárad közölt is — a népek közös megértéséről, a kultúra, az emberiesség és demokrácia igazi találkozásáról tartott nagyhatású beszédet. Ugyanakkor Genében Bethlen és Benes a két ország közötti ellentétek elsimításáról tárgyalt és a dunai államok demokrata-frontjának megteremtéséről...

Demokrácia! Égből szakadt isteni Ige. Évezredekkel ezelőtt, napkelet despotizmusával szemben, ezt hirdeté Athén és Róma népe; később — Bethlehem földjére leszállva — ennek Messiása lett, a názáreti Jézus és hitvallása formálva azt, — apostolai lettek az Ő tanítványai.

Repült az Ige, végig a kerek világon, mint szélvénnyé, a tűzvész szárnyaló lángjait. Hamuja megtermékenyítette a bűnös földet; fénye megvilágosította a homályba borult elméket és friss magvakat szórt az elfásult, pogány-szívekbe: a szeretet nemes magvait.

A világhódító előtt, milliók borultak a porba, pedig fegyver se volt a kezében, se beket se fakasztott, halált se osztott, parancsszó se hangzott az ajkán, csak szelid tanítás, égi szózat: „szeresd felebarátodat, mint önmagadat!” Nem kőtablákra, hanem az emberi szívek közepébe véste szent törvényeit: „egyenlők vagyunk az Isten előtt!”

Róma és Hellas demokráciája politikai demokrácia volt, a Krisztus demokráciája isteni és vallási.

Nem célok most és e helyen, ez utóbival foglalkozni. Profanus dolognak tartanám, a köznapi kérdések mérgező dudáival, a Hit arany kalászeit összevegyíteni; de igenis beszélni és inni akarok azokról a régi és mindig új jelszavakról, melyeket a demokrácia apostolai, a népeket vezérlő politikusok, nap-nap után hangoztatnak.

A nemrég lezajlott világháború után, a vér és könnyek tengerében megfürdött emberiség, öntudatára ébredt annak, hogy minden ember, ember! Ha a halál viharában, a harcmezőn egyenlő volt, tehát egyenlő akar lenni akkor is, midőn már nem csapkodnak az ágyúk tüzes gyümölcsei, a gránátok, hanem a béke olajága kezd — félenken és esenevész módon — kisarjadni a földből.

Új állami berendezkedések lázas munkája folyik; a romok felett megkezdődött az építés, melynek tégláit a demokrácia, lelkeket összeforrasztó anyagával akariják conglomerálni. De micsoda messiási elme, micsoda isteni erő kellene ahhoz, hogy a népek és nemzetek lelkének zürzavarába harmóniát teremtsen?

Egy új Babel ez, hol minden faj más hitet vall, más nyelven beszél, más Istenhez imádkozik, más célra tör. Ebben a diszharmóniában, mégis van egy közös jelszó, egy közös hang, melyet szerte e széles világon trombitálnak. Demokrácia!

Tehát édes Istenem! Volt-e, van-e és lesz-e a földön valaha emberi jogok egyenlősége? Nem volt, nincsen és nem is lesz mindaddig, míg a szíveket, lelkeket és elméket nem a szelid szeretet, hanem a fekete gyűlölség vezérli.

Mutassatok nekem egy krisztusi vonást azon a képen, melyet a népek vezérei az oltárokról helyeznek.

Talán az orosz demokrácia a várva-várt esemény, melynek lépcsőinél millió és millió éhez, haldokolva omlik össze és hóhérok zengenek hozzá hallelujáit? Talán Kis-Ázsia és a Balkán szikláiból épül fel az emberi egyenlőség és béke temploma, azokból a sziklákból, melyet ártatlanok vére fertőzött meg? Talán a művelt Nyugat mutatja meg az utat, mely a népek boldogságának és testvériségének erős várához vezet? A gyűlölködés tövises bokrai fedik annak véres kavicsait és a ködös éjszakából nem a Te Deum ég felé szárnyaló áriái, hanem átok és jajveszék hangjai hallatszanak.

Az Isten előtt egyenlők vagyunk, de az emberek előtt nem! Nem is voltunk soha. Évezredek óta mély szakadékok, őshagyományok lerombolhatatlan falai választották el a nemzeteket egymástól és a nemzetek testében ismét új árkok tagolták részekre a különböző társadalmi rétegeket és fajokat.

Örök küzdelem ez, melynek nincs kezdete és nem lesz vége soha; mert az emberi önzés mindig erősebb lesz az emberi szeretetnél.

Az erő, a hatalom tudata csak zsarnokokat nevel és az arisztokratikus érzésgöggje már bele van oltva Afrika vad törzseinek a vérébe is, hol a törzsfőnök megkülönböztető jelül színesebb tollakat tűz a hajfűrtjeibe, színes szíjakat aggat a nyakába, mint a toboz.

A nép összességének zsarnoksága éppen olyan átkos és visszataszító, mint az egyes ember tyrannismusa; mert a zsarnokság nincsen államformához kötve. Neró császár népet tipró kegyetlensége csak olyan undorító volt, mint Athén utcai csöcselékének demagógiája. Amaz a cir-

kusok fenevadjainak körmei közé dobta alattvalóit és felgyújtotta Rómát; emez pedig hálátlanul megalázta legkiválóbb polgárait, börtönre vetette Miltiades, halálra ítélte Socratest és száműzte a marathoni és salamiszi győzöt, Themistoklest.

A háborgó néprétegek rettenetes küzdelmének, az újkor történelmében is van hasonló példája. Cromwell Olivér a nép nevében, ítéletet mondott I-ső Károly királyra és 1649. január 30-án lefejeztette, azután naggyá, hatalmassá tette Angliát és megalapítván a Britt köztársaságot, visszautasította a neki felajánlott koronát Becsülettől és tisztességtől övezve halt meg ez a nagy puritán; de a Stuartok visszatértevel, ugyanaz a nép, melynek megélt, javára munkálkodott, sirjából kiásta és holttestét bitófára akasztotta.

A szabad Amerika irigylet demokráciája, az inkák, az őslakók, kardélre hányt hulláiból sarjadt ki. Angol, francia, spanyol, német és dán katonák fegyverei irtották ott az embert és terjesztették a civilizációt, — a kereszténységet!

A népjogok lobogójára nem mindig az Igazság jelszava van felírva. Egyik nemzet elsöpri a másikat, ha útjába áll, az egyes ember is felfalja a társát, ha éhes; az őslakos kitör belőle és az erősebb üvöltve kiált a gyöngébbre: nem vagyok veled egyenlő!

Ez a kiáltás, a vadaknak ez a törvénye, minden fajnak és minden kornak jelszava volt.

Arisztokratikus, őspogány jelszó, szemben az Egyenlőség fenséges eszméjével.

Örök probléma, az emberi jogok gordiusi csomója ez, mely megoldásra vár, de ehhez nem a világhódító nagy Sándor kardjára, hanem nemesen érző, szelid szívű, bölcsen gondolkozó vezérekre volna szükség, kik nem a harc, nem a gyűlölség, hanem a szeretet hitvallását hirdetnék úgy a döllyfős gazdagoknak, mint a lerongyolódott és elszegényedett munkástömegeknek.

Győzött a spanyol nemzeti forradalom

Rivera tábornok a direktórium elnöke — Parlament nélküli kormány

A spanyol forradalmi mozgalmat a katonai párt teljes győzelme követte. Ez a győzelem vérmérsékelt volt és mint a táviratokból kitűnik, a forradalom az ország közvéleményének teljes szimpatiaját bírja. D'Estella gróf, Barcelona parancsnoka nyilatkozatot tett a Havas-ügynökség tudósítója előtt. A mozgalom — úgy mond —

a spanyol politika megtisztítására irányul, azután sorra kerülnek a fennálló törvények módosításai. Ki fogjuk deríteni — mondotta, — hogy kit terhel a felelősség a marokkói kudarcokért.

A spanyol korszak — látva a felülke-rekedő katonai helyzetet — nem adhatott támaszt a válság megoldására, mert az elmentétek a pártok és a pártvezérek között annyira lélekezték, hogy még a katonai

diktatura veszélye sem bírta volna egy-séges állásfoglalásra a képviselőket. Rivera tábornok barcelonai zászlóbontása után tehát két faktoron múlt az események továbbfejlődése: a madridi helyőrség megtartásán és a XIII. Alfonz király állásfoglalásán. A madridi helyőrség, úgy látszik, várt a király állásfoglalására és nyilván ezt tette a többi helyőrség is, amely nem csatlakozott Rivera tábornokhoz, de nem állott a kormány mögé sem. A királyon fordult meg tehát az, hogy

sor kerül-e a nyílt összeütközésre a spanyol kormány és a spanyol ellenkormány között, XIII. Alfonz pedig Primo de Rivera tábornok mellett döntött.

XIII. Alfonz elhatározását könnyű megérteni. Ha a király Alhucemas márk

kormány mögé áll és vállalja a harcot, Spanyolországban megindult volna a polgárháború, azzal a lehetőséggel, hogy

a kormány és az ellenkormány küzdelméből a szociális forradalom kerül ki győztesen.

Azután a madridi helyőrség nem hagyta cserben a kormányt addig, amíg XIII. Alfonz nem ejtette el Alhucemas márkát.

XIII. Alfonz állásfoglalása a parlamentaris kormány mellett és a harc felvétele a katonai kormányval szemben vereség esetén egyet jelentett volna a trónvesztéssel. Az idáig érkezett jelentések szerint Primo de Rivera legalább eleinte parlament nélkül akart kormányozni és ez mindenestre őszintébb eljárás, mint amilyen Mussolinié volt.

A kortez a legnagyobb valószínűség szerint

nem is fog gondolni az ellenállás megkísérlésére.

De azért a spanyol forradalom talán még nincsen lezárva.

Részletes távirataink egyébként a következők:

Madridi jelentés szerint a spanyol király Primo de Riverát megbízta a kormányalakítással. A király hozzájárult a katonaság által indítványozott direktóriumhoz, amelynek elnöke Primo de Rivera tábornok. Hadiállapotot az egész országra csak néhány órára hirdetik ki. A direktóriumot már kinevezték.

Az ABC című lap azt állítja, hogy Primo de Rivera hivatalnokokból álló direktórium elnökségét veszi át és parlament nélkül fog kormányozni.

Madridban nyugalom van. A munka mindenütt folyik.

Alhucemas miniszterelnök kijelentette, hogy a királynak a lázadó katonai személyek elmozdítását, a parlamenthez való apellációját és a felelősségek megállapítását javasolta. A király azt válaszolta, hogy

feltétlenül szükségesnek látja azt, hogy pontosan informálódjék és válaszadás előtt a dolgot éretten megfontolja.

A miniszterelnök erre benyújtotta a királynak a kormány lemondását, amelyet a király elfogadott.

Estella tábornok a Havas-iroda munkatársa előtt kijelentette, hogy az új kormány célja megtisztítani a politikát, biztosítani a munka védelmét, megállapítani a felelősséget a marokkói vereségért és más fordulatot adni a kockázatos hadjáratnak. A tábornok kijelentette, hogy a mozgalom egyedül és kizárólag katonai csoportoktól indult ki. Hozzáfűzte, hogy az új politika, ha felülmarad, a kommunisták, a forradalmárok és a szeparatisták törvényellenes tevékenységének szigorú elnyomására és a munkások javát szolgáló normális törvényhozásra fog vezetni. Marokkóban ez a politika a kormány programjának megvalósítására törekszik és utána korlátozni fogja az akciót, hogy könnyítsen az ország túlságosan nagy terhein. A kormány a béke nemzetközi politikáját fogja követni.

A katonai államcsíny sikerének valószínűleg külpolitikai következményei is lesznek. Az angol sajtó azon aggódik, hogy a katonai nacionalista kormány esetleg Olaszországhoz közeledik — az eddigi angolbarát politika helyett.

• Olvasóinknak a legőszintébben ajánljuk, hogy raglán, télikabát és öltöny szövet szükségletét SZÉKELY posztó áruházában, Kossuth-utca 5. szám alatt szerzesse be, mely cég kelméi megbízható minőségűek és szolid olcsó árai köztudomásúak.

Dr Frentiu Valér püspök jubileuma

Szeptember hó 21-én tölti be Frentiu Valér dr. gör. kath. püspök pappá szentelésének 25-ik évfordulóját. A nagyváradi gör. kath. egyházmegye ezt a nevezetesebb évfordulót méltó keretekben ünnepli meg.

A püspöki helyőrség meleg hangú köriratban közölte az egyházmegyei papsággal és hívőkkel a nap jelentőségét és előírta az ünnepség programját is. A központi ünnepségekre a bukaresti pápai nuncius is kitérőbe helyezte eljövételét.

Dr Frentiu Valér püspök a legszűkebb körben ünnepelte meg ünnepelni papi jubileumát, de nem tudott kitérni papságának és híveinek abbéli egyenes óhajának, hogy e napot egyházmegyei ünnepé avassák.

Dr Frentiu Valér püspök ugyanis rövid itteni főpásztori működése alatt annyira megnyerte papságának és híveinek szeretetét, hogy mint a nagynevű Pavel püspök méltó utódját övezik körül rajongó lelkesedéssel. A szent püspököknek valóban igazi példányképét látják benne, aki apostoli egyszerűségben él, hogy mindenét egyházmegyéje nevelő és tanítványaik fenntartására, az özvegyek és árvák felügyelésére jótékony intézmények létesítésére és a hitélet felvirágoztatására fordíthassa. Mivel a viszonyok erősen megcsappantották jövedelmét, bémulatos energiával és reális alapon nyugvó gazdasági érzéssel új és új jövedelmi forrásokat nyit meg egyházmegyéi hiányainak pótlására és a nélkülözök vigasztalására.

A belényesi és a nagyváradi nevelőintézetek szegénysorsu és árva növendékeinek csak így sikerülhetett már a mostani tanévre is közel egy milliónyi segítyt nyújtania tanulmányaik folytatására és ennél nagyobb összeget fordítania a belényesi tanintézetek fenntartására. Az általa nyitott jövedelmi forrásoknak köszönhető az is, hogy híveinek lelkiismeret-ellenőrzésére a helybeli szemináriumban papnevelő intézetet nyithatott és a nagy koncepciójú Radu püspök által még 1914-ben emelt s a papnevelés céljaira szánt hatalmas épületet befejezhesse közel két milliónyi költséggel. S mindezt csendben és minden hivalkodás nélkül cselekszi. Mint nagynevű elődje Pavel püspök, kerül a politikát, de annál áldásosabb tevékenységet fejt ki a lelkek művelésében. Egy év leforgása alatt megátalagatta egyházmegyéjének majdnem minden hitközségét, saját otthonukban keresvén fel híveit, hogy közvetlen érintkezésbe lépve velük, megismerje a nélkülözést, esetleg a hitélet pangását, amit enyhíteni, illetve újból életrehozni tenni legfőbb pásztori hivatásának tart.

Érthető tehát az a lelkesedés, amellyel a nagyváradi gör. kath. egyházmegye ünnepi felhívást gondolkodásu és apostoli ihletéssel megáldott főpásztorát, dr. Frentiu Valér püspököt, papi jubileuma alkalmából. Ez alkalommal az egyházmegye minden hitközsége templomában ünnepélyes Te Deumot tartanak, a helybeli katedrálisban pedig a jubiléus püspök két jelöltet szentel fel papokká, Te Deum után pedig fogadja a küldöttségek tiszteletét a püspöki rezidenciában, ahol a székeskáptalan 150 terített jubileumi ebédet ad a város és az egyházmegye előkelőségének.

A szeptember 21-én pénteken a nagyváradi gör. kath. székesegyházban tartandó szent misén a zenekarral egyesített ünnepi nagy kórus fog énekelni.

A gör. kath. templomi énekkar filharmónikus zenekarral nagyszabású koncertet rendez a Kereskedelmi Csarnok nagytermében f. évi szept. hó 21-én pénteken este 9 órai kezdettel. A koncerten énekelni fognak Marcus István és neje, továbbá Popp Lia kolozsvári énekművész és Pavel Constantin, a kolozsvári opera kiváló énekes és főrendezője. Az énekkar négy gyönyörű énekszámot fog szerepeltetni.

Jön: Ronald de Jassy!

„ATLANTIC”
nyári moziban és az
„APOLLÓ”
moziban

ma, vasárnap

minden idők egyik leghatalmasabb és leglátványosabb filmremeke

ATLANTIDE

a nagy francia regényíró, Pierre Benoit utólrághetetlen regénye filmen

Két részben, — 12 nagy felvonásban.

Főszerepben:

Stoala Napierkowska

a párisi opera ismert primaballerinája továbbá

Marie Luise Irlbe

Georges Melchior

Jean Angelo

és Franceschi

Első
rész

vasárnap
hétfő
kedd
szerda
csütörtök

A kísérő zene műsora:

L. Beethoven: Ouverture Egmont

G. Bizet: Suite „L'Arlésienne”

W. A. Mozart: Ouverture Die Zauberflöte.

A. D. Schreiner: Fantasia Norma.

Raff: Kavatina hegedű szóló.

Grieg: Peer Gynt II.

A zenekart

Gorodinszky Szasa

zongoraművész vezényli

Costüm, felöltő és öltöny szövetek. Perzsaszőnyeg szövőde

Szőnyeg függöny plaidek és paplanok. „Schroll” Schiffonok, vásznak, asztalneműek.

Fehérnemű és BABY-kelengyék. Rövidáru és szabó kellékek beérkeztek.

Szővő, valamint leszvő és felvető fonalak nagy választékban Eladás nagyban és kicsinyben

CZILLÉR IMRE nagyáruháza

Egy letűnt nemzedék

Szikszy Lajos

Irta: Lovassy Andor
és Anonymus Salontaiensis.

(Folytatás)

Egy külön fejezetet érdemel Szikszy Lajos hosszú időközön keresztül volt írónoka, Kosaras Lajos, kit ő állandóan és tréfásan „Kosaras ember”-nek hívott. A kettő közötti érintkezés a legtrókébban volt komoly, Kosaras is szerette a tréfát és az Urísten, Kosarast a Szikszy Lajos jobbkezeinek teremtette, mely sarzsiból Kosaras csak akkor vedlett át balkézze, midőn az irodába egy tapasztalt és legálább is doktor juris ügyvédjelölt került, egy kezdő ügyvédbojtár, ugyanis — mint rangban Kosaras alatt álló — csak Kosaras balkezéként lett elismervé.

Kosaras Lajos, Kálnoki Mihály híres végrehajtó idejében élte fénykorát. Egyik sem vetette meg a barátságos kvaterkázást, sőt könnyen kaphatók voltak „hosszabb lejáratu” multságokra is. A szomorú végrehajtások és árverések igen sokszor vig mulatozásokkal nyertek befejezést, az ötperces végrehajtást, vagy árverést, nem egyszer ötnapos dárídók követték.

Szikszy Lajos és írónoka között még a leszámolások is teljesen patriarchalisan folytak le. Ennek igazolására elmondok egy pár józú esetet. Okányban Kosaras, Kálnokival együtt, egy szegény zsidót árverezett, 300 és egynehány forint vételár folyt be, mely egészben Szikszy Lajost illette. Az árverés azonban „véletlenül” egy többnapos dárídóval ért véget, Kosaras és Kálnoki, meg a hozzájuk hasonló erkölcsű Farkas György fiakkal, kipróbálták Okányban és az onnan Szalontáig vezető uton található összes korcsmákat. Mikor haza érkeztek, Szikszy azzal fogadta Kosarast: „hát számoljunk Kosaras ember!” Kosaras 5 forint 15 krajcár tiszta bevétellel számolt be, de átadni csak két forintot tudott. Szikszy Lajos megkérdezi, hogy a két forint mind az övé-e és elteheti-e? Mire a mánorosi irodavezető helyeslőleg bólintott.

— Hisz ezért a pénzért Párist is meg lehetett volna járni — mondá Szikszy Lajos.

— Párist igen, de Okányt nem, volt a Kosaras ur válasza.

Szikszy Lajos egy nyáron, feleségével együtt, Karlsbadban üdült. Kosaras otthon maradt nádornak, az irodáról és a háznál hizóban levő szőke malacról naponként levelezőlapon jelentést kellett tenni. Az ügyvédi iroda és hízalda vezére négy napon át küldött is egy-egy levelezőlapot, minden lapon megírva, hogy vett a malacnak egy mázsa árpát. Szikszy Lajos a harmadik mázsa után azt az észrevételt kockáztatta meg, hogy Kosaras ur talán egy egész csordát hizál? Pár hét múlva, Kosaras ur „örvendetes családi eseményként” jelentette, hogy a szőke malac megdöglött, vége az árpa vásárlásnak! Erre aztán hamarosan így válaszolt a principális:

— „Mindjárt megértettem a dolgot! A malac éhen döglött és az árpa, sör képeben, a maga gégején csuszott le!”

Egy reggel, egy rendőr jött fel az irodába s jelenté, hogy az este a Berecki korcsmából kijövet Kosaras ur nekiment egy korakásnak és cvikkerét otthagya. Nemsoká feljött a vádlott is, árcán egy hatalmas plezural. Főnöke ezzel a kérdéssel fordult hozzá: — na mi baj Kosaras ember? Mire a furfangos ember így felelt:

— Hát instálom, lát szállítottam az édesanyámnak és egy ág megkarcolt.

Szikszy belenyulván zsebébe, elővette a rendőr által hozott bünjelt és e szavakkal nyújtotta át: „no barátom, nagyon megüthette magát, hogy a cvikkere egészen a Berecki korcsmájáig repült”.

Se szeri, se száma ezeknek a helyi érdekű, de mindig talpraesett, mindig magyaros és józú tréfáknak. Ha szünetelt a dolog, főként ünnepnapokon, egyik szellemes multság a másikat érte. Szegény megboldogult Iványi Udön, a korán elhunyt zseniális író, sokszor elmondta, hogy sehol se lehet olyan kedvesen és jól mulatni, mint Nagyszalontán, a Szikszy Lajos házában.

És micsoda gyönyörű bariton hangja volt, micsoda nótás ember volt Szikszy Lajos! Azt csak azok tudják, akik őt valaha énekelni hallották. Százszáz ére kincs volt a torkában, meleg érzések fészke volt a szíve.

Mikor a legelső magyar népszínmű-énekest, Tamássy Józsefet, előadás közben szél érte, Blahánának nem volt többé méltó társa a színpadon; Szikszy Lajost hitták meg a Népszínházhoz, hiszen kiváló és zseniális alakító tehetség lakott benne, gyönyörűen szavalt, csodás hangja pedig tul szárnyalta az ország összes énekesét, emellett klasszikus arcu, szép termetű, magyar ember volt, szóval minden kellék meg volt benne, hogy érvényesüljön, de ő nem hagyta azt a várost, melyet szeretett s ahol őtet mindenki szeretete... Azonban egy nagyszabású hangverseny keretében, Nagyváradon, a Fekete Sasban Blaha Lujzával együtt, elénekelte kedvenc nótáját:

Egy rózsafán megolvastam
Száz rózsát,
Századikat elküldtem én
Tehozzád,
Közepébe leheltem a
Lelkemet,
Tépd széjjel, ha nem szeretsz már
Engemet.

Az ő szívének a hurját is hamar és váratlanul eltépte a halál. Az a csodás hang utolsó accordot sohajtva, elhangzott a légben. Por és hamu lett a szíve is, de lelke vissza-vissza szál azokhoz, kik baráti körben reá gondolva, meg-meggyújtják az emlékezet lobogó szövétnekét.

Diák egyenruhákat

minden elfogadható árban
kilogástalanul készli

Biró László

Posta (Uri-utca) 24.

Lelketlen ügynökök kivándorlásra csábítják a falut

Ami a brazilat ingyen hajójegy és ingyen föld után következik

Egy falusi ember gyűrött nyomtatványt hozott a szerkesztőségünkbe, kis falujába terjesztik, de terjesztik az összes falvakba, leginkább ott, ahol magyarok laknak. *Lloydul Regal Olandez S. A. R.*, fekete és tetszelgő betűkkel ez a büszke fej ékesíti a nyomtatványt.

— Kérem alássan, mondotta falusi jámborsággal az eget-földet ígérő nyomtatvány egyszerű tulajdonosa, kérem alássan osztán igaz-e mindaz ami ebben áll? A *Lloydul Regal Olandez* kivándorlási ügynökség és Nagyváradon üttött tanját. A Rimanóczy-utca 5. szám alatt van irodája s cége magyarra fordítva így hangzik: Holland Királyi Lloyd. A holland királynak minden valószínűség szerint sok köze aligha van a nagyváradai kivándorlási irodához, mely üzletfeleit személyenként ezer leiert ígéri, hogy Braziliába szállítja.

Ingyen hajójegy, ingyen föld, ingyen lakás.

A *Lloydul Regal Olandez* kijelenti, hogy csakis földműves családokat vesz fel. A feltételnél a hangsúly inkább a családon van, mely három munkaképes tagból kell hogy álljon. Családtagonként viszont minden 10 éven felüli személy után 1000 leit kell kifizetni az irodának, egy szóval minden kivándorló 3000 leit kell hogy lefizessen a holland király váradai affiliációjának. Az egész üzlet tulajdonképpen nincs tovább.

Ezeket a szegény földhözragasztott falusiak hiénáit, akik utolsó filléreiket szedik el léprecsalt embereiknek, Erdély más vidékeiről, így a Bánátról is kiutasították a hatóságok. A kivándorlási törvény ma is érvényben van, a nagyváradai rendőrség se tühethi meg, hogy hangzatos címek felhasználásával néhány elszánt ember az ország legértékesebb elemétől, a földmunkásságtól fossa meg az országot.

Amit ezek az emberek ígérnek az ingyenjegytől kezdve a brazilai ingyen földig az nagyon is kétséges.

A jegy ára abban az egy esztendeig tartó ingyen munkában van, amire a kivándorló kötelezi magát. A „Nagyvárad” szerkesztősége abban a helyzetben van, hogy a legpozitívabb sanpauloi információk alapján ismeri a brazilai ültetvényes viszonyokat. Tény, hogy a kivándorló ingyen földet kap, mocsaras, használhatatlan területet, amely mellett meg kell művelnie birtokosa földjét. A kávéfa kezelése szokatlanul nehéz, a kivándorolt földmunkás a reá rótt munkát se tudja elvégezni. A munkabér olyan minimális, amely tengődésre is alig elég. Munkásvédelmi törvények nincsenek. A tulajdonos közepkori rabszolgája a fizetett cseléd, a felmondási lehetőség a munkaadó javára van korlátozva, aki pedig megszökik azt a brazilai rendőrség elfogatásáig üldözi.

Az éghajlat elviselhetetlen, hatalmas fizikumot és bő hus étkezést kíván.

A munkás éppen a kivándorlás folytán minimálisra leszorított munkabérék mellett az élelmezését sem tudja megke-

Mélyen leszállított árak!

Linoleum (legjobb minőségű)

67 cm. méterje	— — —	155 Lei régi ár 175
90 „ „	— — —	200 Lei régi ár 225
110 „ „	— — —	240 Lei régi ár 265
130 „ „	— — —	290 Lei régi ár 320
200 „ „	— — —	425 Lei régi ár 480

Viaszos vászon (legjobb minőségű)

78 cm. méterje	— — —	105 Lei régi ár 125
100 „ „	— — —	135 Lei régi ár 155
115 „ „	— — —	155 Lei régi ár 180

Viaszos vászon (vászon háttal)

78 cm. méterje	— — —	Lei 70
100 „ „	— — —	Lei 90
115 „ „	— — —	Lei 105

Mélyen leszállított árak!

Szővet szőnyeg

70 cm. méterje	— — —	110 Lei
90 „ „	— — —	155 Lei
Gummi kabát	— — —	875-től 2200 L-ig
Bőrvászon minden színben	— — —	140 L-től
Ebédülő szőnyeg dúz választékban	— — —	2600 L-től
Hencser takarók különböző minőségekben	— — —	nagy választék.

ORADEA-MARE

Telefon: 463. szám. Calea Regele Ferdinand 5

Haas Lipót
LINOLEUM gyári lerakata

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

linek kell bevonulni október elsején

A nagyvárad hadkiegészítő kerület vezető és mozgósító irodájának főnöke, Constantin Albu őrnagy a következő irányményt adta ki:

A hadügyminiszter 2478—7—VIII. sz. rendelete értelmében mindazok az ifjak, akik a sorozó törvény 52. és 53. paragrafusai értelmében fognak szolgálni, az 1924. korosztályba tartoznak, valamint az 1921., 1922. és 1923. évi korosztályiak, akik a bevonulásra 1923. október 1-ig azért kaptak adalékot, hogy tanulmányaikat befejezzék — október 1-én a Hadkiegészítő Parancsnokságnál (Cercul de Recrutare) jelentkezni kötelesek, ahol állományba veszik őket és elküldik a tartalékos tiszti, vagy altiszti katonai iskolákba.

A sorozó törvény 52. paragrafusa alá eső azok az ifjak, akik az 1923—24. évre s kéri bevonulásuk elhalasztását, hogy iskolai tanulmányaikat folytathassák, az október 30-ig kötelesek a Cercul de Recrutare-nál az összes szükséges iratokat benyújtani, hogy előterjesztést tehessenek bevonulásuk engedélyezésére.

Magyarország tárgyalásai a kisantanttal

Budapestről jelentik: Kállay pénzügyminiszter és Korányi párisi követ Genfből hazafelé való útjukban Bécsben nyilatkoztak a Pesti Napló munkatársának:

— A Népszövetség még nem foglalkozott a magyar kérdéssel. A kormány genfi utazását tehát nem a Népszövetség ülése miatt, hanem azért történt, mert megfelelőbb alkalom nyílt a kisantant államférfiai-val való érintkezésre.

A megbeszélések politikai, jogi, gazdasági és pénzügyi kérdésekről forogtak. Másrészt a kölcsönről, mert a Jóváélteli Bizottság régi határozata nem volt alkalmas a kölcsön realizálására.

Kállaynak is az a nézete, hogy az eddignél jóval kedvezőbb az atmoszféra és mielőbb megfelelő eredményre sikerül jutni.

De még hosszabb tárgyalásokra van minden tekintetben szükség. A kisantanttal való tárgyalásoknak ezuttal még inkább politikai, mint strikte pénzügyi színe volt, mondotta a magyar pénzügyminiszter. Remélhető, hogy nem hosszú idő után ismét a Népszövetség elé kerül a magyar kérdés.

folytatólagos használatnál
kiváló gyógyhatású.

Pteancu nyilatkozata a másvallásuak oktatásáról

A zsidó növendékek tovább tanulhatnak a felekezeti iskolákban — Az erdélyi magyar egyházak Bukarestben — Mi a helyzet Nagyváradon

A napokban megemlékeztünk részletesen az erdélyi magyar egyházak akciójáról, melyet a sérelmes tanügyi rendelet egész lavínája ellen egyöntetűen indítottak meg a kisebbségi felekezetek képviselői. A református és unitárius egyházak küldöttsége, már a tegnapi gyorsvonattal Bukarestbe utazott.

Az erdélyi róm. kath. egyház küldöttsége, újabb megállapodás szerint, csak hétfőn érkezik Bukarestbe, ahol a magyar egyházak képviselői, Anghelescu közoktatásügyi miniszteren kívül, Bratianu Jonel miniszterelnököt és Duca külügyminisztert is fel fogják keresni a sérelmes iskolapolitika ügyében.

A tanügyi sérelmek kapcsán a „Nagyvárad” tegnap közölte a kolozsvári közoktatásügyi vezérfelügyelőségnek azt az újabb rendeletét, amely szerint az erdélyi felekezeti középiskolák — már a jelen tanévben is — másvallásu és különsképpen zsidó növendékeket nem vehetnek fel. Ez a keresztülvitelében teljesen lehetetlen. Levegőben pedig minden eddigi intézkedéssel merőben ellentétben álló rendeletet kézbesítették a nagyvárad felekezeti iskolák vezetőinek is. Érthetően a legnagyobb bonyodalmat okozott ez a rendelet az iskolákban, ahol — a korábbi megállapodások szerint a beiratások folynak és elkezdődött váltott ki az érdekelt szülők körében, akik gyermekeik további iskoláztatásának újabb akadályát látták. De meg Nagyváradon nem is lehetett teljesen megvilágított képet látni, a litográfált és szétküldött rendelet helyes értelmezése kétséges volt és az iskolák vezetői, elsősorban pedig a szülők szorongva várták Gocan vezérigazgatónak leérkezését, aki néhány nap óta Bukarestben tartózkodik. A főigazgatótól várták az utbaigazító választ mely nem lehetett más, minthogy a szóban forgó rendelet csak általános intézkedésű, de a

felsőbb osztályokban nem zárhatja ki a más vallásuakat a további főlvételtől. Gocan vezérigazgató csak hétfőn érkezik haza, de az ismeretes rendelet helyes értelmezésére rámutat most már maga Pteancu Sándor dr. vezérfelügyelő, aki az alábbi nyilatkozatot tette:

— A kérdéses rendelet — mondja Pteancu — nem zárja ki a másvallásu különösen a zsidó növendékeknek a felekezeti iskolákba való felvételét. Elvileg ugyan megtiltja, de fakultative lehetővé teszi és csak az elsőosztályu növendékekre vonatkozik oly formában, hogy minden tanuló csak a saját felekezetéhez tartozó iskolába iratkozhatik be.

— Azok a másvallásu növendékek, így a zsidók is, akik eddig valamely felekezeti iskolában tanultak, tovább folytathatják megkezdett tanulmányaikat az illető iskolában.

— A kérdéses rendelet csak ott kötelezi a saját felekezeti iskolában való tanulásra az első osztályu növendékeket, ahol az illető felekezetnek van megfelelő iskolája. Ahol ez nincs, ott esetenként kérelmezhetik a más vallásu tanulók a többi felekezeti iskolába való felvételt és ha a közoktatásügyi miniszterium ezt kifogástalannak találja s az állami rendtartással nem ellenkezik, az engedélyt minden egyes esetben megadhatja.

— Természetes, hogy ahol ezek a feltételek hiányoznak, ott kötelesek a másvallásu, így a zsidó tanulók is az állami iskolában folytatni tanulmányaikat.

Pteancu vezérfelügyelő még azt is kijelentette, hogy a kisebbségi egyházak küldöttségeinek Bukarestben való tárgyalásaira, amennyiben Anghelescu miniszter ezt szükségesnek tartja, személyesen Bukarestbe utazik.

Tibor Ernő kiállítása

Szokás hatalma akreditálta számottevő képzőművészi tényezővé a Matula-kereskedést. Mücsarnok híján úgy látszik, ez idén is itt fogják egymásnak adni a kiállítást a várad festők kiállításai. Az őszi sort ma délelőtt Tibor Ernő tárta nyitja meg. Körülbelül negyven reprezentáns vászna, kartonja kerül publikum elé a határokon túl is tisztelt nevű mesternek. Akik Tibor kvalitásait régtől ismerik, meglepéseket azok számára aligha fog hozni ez a kiállítás. Tibor Ernő művészi felfogása elérte a fokot, amelyen a kritika s a festő közönsége nem annyira a művészi karrier és kifejlődés szemkápráztató fordulatára vár, mint inkább azt keresi, amit a művész egyéniségének eddig ismerni tanult. A legújabb Tibor-kiállítás anyaga pedig éppen ebből a szempontból nyújt teljesebbé és érdekesebbé munkában elnehezült parasztjai ragyogják vissza magukról a festő tipikus impresszionizmusát. Külső kompozícióján tulmenő elmélyüléssel kutatja s meríti ki bravúrosan a mozgás ritmusát Tibor, a tárlat kétségtelenül legjobban sikerült festményében a „Nehéz

munka” címűben. Aminek minden igazi képben kritériumnak kellene lenni: él lelkiesen ebben az egyszerűségében is grandiózus művében az első percben frappáns lendület. De nem sokkal maradnak e képe mögött többi dolgai sem (Lacikonyha, a Félix-fürdői hangulatok, Aratók, Hazafelé és a püspöki rezidenciában festett interieurjei.)

A tárlatról megállapítható, hogy Tibor Ernő alkotókészsége zenitén áll.

Uri teherneműek

nyakkendők, harisnyák a legolcsóbban

MOLNARNÁL

Ferdinánd király (Rákóczi)-ut 9. szám.

Budapestre utazik?

Ne tolakodjék Biharkeresztesen az állomási pénztárnál!

Akár Nagyváradra, akár a határtól, akár csak az odaútasra, akár a visszautasra is

megválthatja jegyét a menetjegyirodában

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Vasárnap

Hétfő

Kedd

A hóhér pallosa

Monumentális történelmi dráma 7 hatalmas felvonásban.

Ujra alakul

a szociáldemokrata párt

Országos kongresszus Kolozsváron —
Hazahozták Rozvány Jenőt

A romániai szociáldemokrácia 1920-iki csatavesztése óta véglegesen visszahúzódt a szakszervezeti munka keretei közé. Tisztán a gazdasági problémák felé terelődött a munkásság figyelmé, mely nem kapott és nem kért részt sem az ország politikai életében. A munkásság a kormányzó pártok előtt nem játszik erőhatalmi szerepet, amellyel számolni kell s ott, azokban a városokban, ahol némileg éppen maradtak a szociáldemokrata párt keretei, belső villongások és nézeteltérések örökltek fel a szocialista erőket.

A jövő heti kolozsvári országos kongresszus új megmozdulást jelent tehát, mely kifelé a munkásság életerejét van hivatva demonstrálni s fő színezete az országos kongresszusnak az, hogy metamorfózist keressen egysége megóvása és újból való aktivitásának megvalósítása érdekében. A regát, Erdély és az ország összes részét képviseltetik magukat s a szakszervezetek összesen százezer beiratkozott tagot fognak képviselni. A szimpátiátömegek száma természetesen ennél jóval nagyobb.

Nagyvárad munkássága, mely mindenkor vezető szerepet játszott a vidéki szociáldemokrácia életében, információink szerint, gazdasági szervezetét továbbra is távol akarja tartani a politikától.

Nagyvárad a szocialista kongresszuson nem vesz részt, csak a szakszervezeti konferencián képviselteti magát.

Két okból cselekszik így. Elsősorban nem akar politizálni, másodsorban csak három városban maradt meg legális keretek között a szociáldemokrata párt. Három város pedig nem képviselhet egy országot, különösen akkor nem, ha ezeket a városokat is Fluerás, Jamanca és Berkovitsék képviselik.

— Fluerásék vezető szerepét nem tartjuk garanciának — mondotta informátorunk —, hogy az újra alakuló szociáldemokrata párt osztályharcos lesz. Ők a polgári pártokkal való kooperációt hirdetik, ami nemcsak a londoni határozatnak, de a hamburgi Internacionáléuk is ellentmond. Nagyvárad munkássága elvei ellenére csatlakozik Amsterdamhoz is, az egység megóvása érdekében, hogy ne adjon módot arra, hogy a Bartalis és Fluerás-féle szocialisták új párkereteket szervezzenek. A szavazatok 70—75 százaléka baloldali és a centrumon való, de ezt az erőmegosztást a csatlakozás kérdésében egyik város sem akarja kihasználni. Csak arra törekszünk, hogy az Országos Szakszervezeti Tanácsba új és az osztályharc alapján álló emberek kerüljenek. Ezt a többség garantálja.

A szociáldemokrata párt egyik része felvetette a nemzetiségi kérdést is. Ez nem fogja felborítani az egységet s a román, magyar és német szocialisták nem fognak külön nemzeti alapon szétbomlani. Nagyváradnak az az álláspontja, hogy három nyelvű adminisztrációt kell bevezetni.

A vezetőséget viszont abból a tömegből kell választani, amely többségben van, tekintve, hogy a romániai szociáldemokrácia Erdélyben a legszervezettebb, az Országos Tanács főleg erdélyiekből fog kikérülni.

Nagyvárad az ifjumunkás és nőmunkás kérdéshez szól hozzá és egy egységes kulturális központ felállítását sürgeti. Egyben megragadja az alkalmat, hogy jogvédőnek haza hozza Rozvány Jenőt, akit minden oldalról kétségtelen tisztelet fogad. A nagyváradit tizenkét hivatalos kiküldött: Pelle János, Szűcs István, Berkovits Sándor, Kádár József, Albani Tiron, Gramazi-Szabó Gyula, Fülöp József, Zsarkó István, Ullmann Sándor, Gitye László, Czeller István és Nagy István. A tizenkét kiküldött négyezer főtől szakszervezeti tagot képvisel.

Hasz tagu delegáció

Bukarestben

Elkérlik iskola céljára a kadet- és csendőriskolákat

Beavatott helyről értesültünk arról, hogy a kadet- és csendőriskola palotáit ezidén sem adják át civil iskolák céljára és ez indította a város vezetőit arra, hogy most már a legutolsó lépést tegyék meg, hogy az épületeket megkaphassák. Hodor Viktor prefektus, Bucico Coriolan polgármester és Dejeu Péter kulturtanácsos vezetésével a közeli napokban husz tagu delegáció megy Bukarestbe. A delegáció legtöbb tagja tanár és ezek fogják megkérni Mosoiu tábornok, közlekedési minisztert, hogy interveniáljon a hadügyminiszternél és a minisztertanács előtt, engedjék át a két palotát iskolák céljára.

A delegációban képviselve lesz a földmives szövetség, Biharvármegye legerősebb szervezete is, akik szintén arra kéri a minisztert, hogy iskolákat helyeznének el a két palotában.

Dejeu kulturtanácsos, aki különben igazgatója a földmives szövetségnek, ennek speciális megbízását is viszi Constantinescu miniszterhez, akinél interveniál, hogy a kisajátított földek és házhelyek szétosztását azonnalra rendelje el a miniszter.

Averescu erélyes lépése a pártbékéért

A kormány félhivatalos lapja a Viitorul, amely állandó rovatot szentel az averescanusoknak, sőt ügyesen elhelyezett hírekkel igyekszik az amugy is laza összefüggést megbontani. A lap legújabb száma közli, hogy a néppárt több tagja közös felhívást akart Averescuhoz intézni, amelyben felhívják, hogy teremtsen meg a pártban a teljes rendet, még ha annak Cudaiu és I. Athanaziut fel is kellene áldozni. Ezt a felhívást elvitték Argetoianuhoz is aláírásra, az azonban nem helyeselte azt.

Averescunak tudomására jutott ez az akció, éppen ezért a párt hivatalos lapjában az „Indreptarea”-ban figyelmeztette a párt tagjait, hogy hasonló akciót eleve visszautasít, sőt a próbálkozók ellen a pártszabályok értelmében eljárást indít, mint olyanok ellen, akik a pártba anarhiát akarnak bevinni.

A Dimineata című lap Horthy magyar kormányzó karcagi beszédével kapcsolatban követeli a kormánytól, hogy interveniáljon a kisantant államainál és hozza tudomásukra ezen újabb bizonyítékokat, amelyek Magyarország revans-szellemét bizonyítják és közölje velük, hogy Magyarország nem érdemli meg, hogy felsegítsék azok a szomszédai, akik ellen összeesküvéseket sző. A Dimineata követeli a kölcsöntárgyalások megszüntetését, mert a kormány bemutathatja bizonyítékait, hogy milyen célokra kell a kölcsön. A Dimineata azt hiszi, hogy Bratianu miniszterelnök éppen a kellő időben érkezett haza, hogy ebben az ügyben álláspontját megismertesse. (Rador.)

Jón: Ronald de Jassy!

Tulbure György tankerületi inspektor

Csak a napokban adtuk hírt arról, hogy Tulbure György a tanfelügyelői állásáról lemondott tekintettel arra, hogy Besszarabiában akarták elhelyezni.

A tankerületi főigazgatóságra ma megérkezett az értesítés, hogy a miniszter Tulbure lemondását ellogadta és helyébe dr. Caba Agostont nevezte ki, Tulbure viszont előléptette.

Moldován kerületi inspektor, aki két megye elemi iskoláit ellenőrzi és aki csak néhány hete jött Aradról Nagyváradra, arra kéri a közoktatásiügyi minisztert, helyezze őt vissza Aradra. A miniszter eleget tett Moldován kérésének és helyébe Tulbure Györgyöt nevezte ki.

Tulburenek most majd nagyobb alkalm nyílik, hogy tehetségét, tudását és természetesen konciliáns jóindulatát hasznosítsa és bizonyosra vesszük, az új kerületi inspektornak első ténykedése lesz, hogy erélyesen interveniál a kormánynál annak a harmincnyolc magyar tanítónak az érdekében, akiket csak a napokban bocsátottak el állásukból és akik felebbeznek ezen határozat ellen.

Kis riport a színház nagyjairól

A színház körül az új szezon izgalmai uralkodnak még mindig. Az új tagok egyre közelednek a közönség szeretetéhez és ez a processzus a közönség és a színész szempontjából is magába véve érdekes játék. Másik izgalmas probléma a színház körül a dollárkérdés. Békessy József még nem kapta meg ugyan az örökölt 200 dollárt, de már millió helye volna. Mindenki irigyl a boldog Békessyt, aki olyan büszkén jár a színház körül, akár a Ford, vagy Rockefeller.

Pintér Böske, a nagyszerű primadonna szintén örökséget vár. Azt mondják nem minden alap nélkül. Gyorsan meginterjüvöltek, mit fog kezdeni a dollárral, ha majd megkapja?

— Ezt a titkot még nem árulom el, — majd meglátják. Szenzáció lesz Nagyváradon. Kirugom a színház tetejét és a pezsgő folyni fog az utcákon.

Szombaton délelőtt nagy meglepetéssel szolgált Zilahy Irén, a legfiatalabb és végtelenül sikkes új szubrett. Egy hatalmas fekete macskával jött a próbára. A gyönyörű macska ausztráliai származású és kilenc kiló. Egy kilót Váradon hizott. Zilahy Irén most meg fogja alakítani az Állatvédők Ligáját s a nagyváradit fekete macskákat mind magához veszi. Tizenhét éves még s neki még a fekete macskákat is megbocsájtják...

A váradit lányok előtt még parádés szerepében be sem mutatkozott Soóor Jenő, az új szerelmes színész. Most bántatában hízik rendületlenül úgy, hogy kollegái szerint az ő pocakja már nem is illik szökecskéhez és amorozó mivoltához. Harsányi Miklós és Balassa Jenő szociálpolitikai vitákat rendeznek. A nagyszerű Tóth-pár elvégzi a próbákat és sietnek haza. Kertész Mancsi és Gálffy Annus soványító kurákat tartanak, Biczó Margit pedig reményli, hogy meghízik Váradon egy kicsit. Kérjük, ne tegye ezt, mert így neki van a legszebb lába Nagyváradon. Jósika Mici káprázatos ruhában naponta sütkérezik a színészbejárónál.

Az operaegyüttes úgy él együtt, mintha egy kis család volna. Gavóra Jolán, Baksay Judit, Tihanyi Zoltán, Felek Rezső és Márkus, a basszista. Az Emke teraszán eszik végig minden próba és előadás előtt és után a következőket. Fél kiló aszalt szilvát, két tojást pohárban, egy üveg Málnási vizet. Márkus a menü alatt sem beszél, csak ritkán... Ő csak a savanyu vizet issza...

Nagy esemény még nincs a színház körül. A szezon tulajdonképpen csak most kezdődik, most jönnek az új darabok, minden színész ambícióval készül.

SPLendid

uri divat üzlet

Aviem J. (Kessuthi-u. 16)
(Hungária cipőgyárral szemben.)

kalapjai árendmény nélkül is mindig a legolcsóbbak!

Akkor talán több plétyka is lesz s a közönség kedvenceiről majd több titimitást tudhat meg.

(—)

Egy nagyváradai uriaszony öngyilkossági kísérlete

Szombaton, késő délután, Nagyvárad urti társadalmában mély megdöbbenést keltő öngyilkossági kísérlet történt. Schwartz Illés dr. közismert váradai orvos felesége, Pável-utcai lakásán szublimáltatva megmérgezte magát.

Az uriaszony már hosszabb ideje súlyosabb természetű idegbajban szenved és aggodó családja mindent elkövetett egészsége helyreállítása érdekében. Schwartz Illésné hosszabb idő óta a buskomorság jelei mutatkoztak és nem ez az első eset, mely ily végzetes tetteh ragadtatta. Dr. Schwartz Illésné a nagyváradai uritársadalom egyik legszeretettebb tagja, tragikus idegbetegsége minden körben általános részvételt keltett. Az utóbbi időben élénk javulás volt észlelhető nála és senki se tudta, hogy ily borzasztó gondolatokkal foglalkozik.

Szombat délután több szublimát-pasztillát vett be s amikor tettét észrevették már eszméletlen állapotban volt. Nagyvárad legjobb orvosi igyekeztek kártársuk felesége segítségére. Dr. Schwarcz Illésné állapota aggasztó.

ÜLDONSÁGOK

* A prefektus kiutalta Parlagi tavalyi rekompensációját. Ismeretes, hogy Parlagi igazgató még az elmúlt esztendőben esténként 3000 lei kártérítést kapott a román szintársulatok vendégjátéka idején. A tanács csak áprilisig fizette ki a rekompensációkat, aztán arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szezon szerződés nélkül játszott a kereszttől az igazgató, tehát a 3000 leire vonatkozó egyezséget se kötelező betartani. Dejeu kulturatanácsos pozíciójára a tanács újra tárgyalás alá vette a rekompensáció ügyét és a próbálás céljából az aktákat felterjesztette a prefektushoz. A prefektus miután meggyőződést szerzett róla, hogy a városi költségvetés kiadási tételeiben a rekompensáció elő van írva, elrendelte a hátralékos összeg, 81.542 lei kifizetését.

* Jurca prefektusi titkár szabadságon. Jurca Valér prefektusi titkár ma kezdte meg négyhetes szabadságát.

* Az adózók képviselője az adókiadó bizottságokban. A kormány felhivatalos lapja közli, hogy a pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint az adókiadó bizottságokban vegyen részt az adózók egy képviselője, aki ismeri az adózók vagyoni körülményeit és ennek a véleményét a bizottság lehetőleg vegye figyelembe.

* Devizakötésekre jogosított pénztézetek. Felhívják az érdekelt ügyfeleket figyelemre arra, hogy a bukaresti Devizafelügyeleti hivatal legújabb rendelkezése szerint az igényelt devizák kiutalása a jövőben csak az illető pénznemben kiállított megfelelő összegű fakturák előzetes bemutatása és láttatása alapján történhetik. Ennek folytán telefon útján létrejött deviza-eladások azon fenntartással létesíthetők csupán, hogy a vonatkozó fakturák még a kötés üzletnapján láttatás céljából feltétlenül bemutatandók. Ennek elmulasztása a kötéselőjegyzés storniozását és az esetleges árfolyam-differenciáknak a számla bemutatással késedelmes ügyfélterhére való felszámítását fogja maga után

vonni. A magánosok részére havonként igénybevehető 1000 francia franknak megfelelő devizák kiutalása a régi rendszer szerint történik.

* A Homokóra, lapunknak ez a rováta néhány hétig hiányozni fog, a „Nagyvárad” számainak hasábjairól. A napi események és aktuális problémák szubjektív és színes tollu belletristája, Pálffy né Gúlcsey Irén nyári szabadságon van.

* A sertéshus és a zsir új ára. A polgármesteri hivatal a közönség tudomására hozza, hogy f. hó 16-tól kezdődőleg az I. o. sertéshus kilogrammját 36 leiben, azaz harminchat leiben, a II. o. sertéshus árát 34 leiben, azaz harmincnégy leiben és a zsir árát 66 leiben állapítja meg kilogrammonként.

* Ujabb vasuti baleset a bukarest-nagyvárad vonalon. Bukarestből jelentik, hogy a bukarest-nagyvárad vonalon tegnap reggel a 2818. számú tehervonat Baicoi állomáson, Campina előtt kisiklott. A mozdony és három teherkocsi összetört. Két vasutas súlyosan megsebesült. A forgalom a kiszállítás következtében 48 órára megakadt, mert a vonal is megrongálódott.

* Az újvárosi református énekkar e hó 29-én a Kereskedelmi Csarnok dísztermében jótékony célú szüreti mulatságot rendez. Meghívókat a rendezőség nem bocsát ki, hanem ezúton hívja meg mind azokat, kik az énekkar dalestélvei iránt rokonszenvvel viseltetnek. Jegyek előre válthatók Nagy P. István Rákóczi-úti üzletében, ifj. Cser János úrnál (Lovas-utca 6.) és az énekkar tagjainál. Jegyárak: ülőhegy 30, állóhely 20 lei.

* Gyászrovat. Sény Károly nyug. járásbírói tisztségviselő 80 éves korában, boldog házassága 53-ik évében elhunyt. Temetése holnap, hétfőn d. e. 10 órakor megy végbe Pereces-utca 2. sz. gyászháztól.

* Orvosi hír. Dr. Báron Vilmos szülész, nőorvos, a berlini Charité szülészeti és nőgyógyászati egyetemi klinika volt orvosa rendelését megkezdte. Rendel. Rimanóczy-utca 14. d. e. 11-12, d. u. 3-5.

M. Geist Rene orvosnő, bőrgyógyász specialista hazaérkezett s rendeléseit újra megkezdte Pável-utca 7. Rendel. d. u. 3-5 óra között.

* Bartók zongora-darabjai, Chován, Bertini, Braun, Burgmüller gyakorlata és minden más kotta kapható Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztályában.

* Hölgyek érdeke felkeresni Rimanóczy-utcán Kertész Reklám női-divat szövet, selyem, vászon-üzletét, mert ott az árak olcsóbbak, mint bárhol.

* Eljegyzés. Heller Klára és Müller Salamon (Budapest) jegyesek. (Mindkét külön értesítés helyett.)

* Székrekedés. Bamberger orvostanár, a szívbetegek tankönyvének megalkotója, megállapította, hogy a Ferenc József keserűvíz nagyon megbízható hashajtó.

* A Háztulajdonosok Szövetsége ma délelőtt feltizenegy órakor a városháza közgyűlési termében igazgatósági ülést tart. Tagjai teljes számban való megjelenését kéri az elnökség.

* Ma este a Bonbonnierben fellépnek Chaplin—Fatty—Zigottó—Lloyd—Bigarno. Jegyek elővételben.

* Darvas harisnyái a legjobbak!

* Hegedűjáték tanítását vállalja conservatóriumi módszer szerint, elméleti és gyakorlati alapon Szemerai Lajos (Szent János-utca 66. sz.) kezdőknek és haladókknak.

* A nyomdászok gyűlése ma délelőtt 10 órakor a Kőműves Otthonban.

* Az új műsor keretében e héten Chaplin—Zigottó—Lloyd—Bigarno és Fatty lépte a Bonbonnierben.

* Kölsönkönyvtár jegyzék megjelent. A legmodernebb könyveket olvashatja a Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtárából.

* Alföldy László és Lászlóné tánciskolájában az őszi tanfolyam okt. 1-én kezdődik. Beiratkozni egész nap Beöthy Ödön-utca 2. szám.

* Az érmihályfalvai műkedvelő ifjúság folyó hó 8-án szépen sikerült műsoros estélyt rendezett. Az estély első számaként G. Andreescu művészi román magánzsáma szerepelt, utána a Nani című népszínműt adták elő. A darabban a nők közül kitűnően játszották szerepeiket: Román Ilonka, Szücs Irénke, Románné, Rimay Ilus és Román Etuska; a férfiak közül Gaál Antal, Tar Ferenc, Román Ferenc, Katona József voltak jók. A közönség élvezettel hallgatta végig az ügyesen lejátszott darabot és előadás után reggelig tartó táncmulatság fejezte be a kellemes estélyt.

* Kabát, kosztüm, öltöny és ruhaszövet bevásárlásainál nézze meg a Körös-parti áruház szövöttmegeinek választékát, melyhez hasonlót csak fővárosi nagy áruházak nyújthatnak, hol az árak olcsóbbak, mint bárhol.

* Utlevél és iskolai igazolvány képeket legolcsóbban, leggyorsabban készít Mimosa fényképészet Kapucinus-utca 4. Str. Saguna.

* FÖLDES modern címfestő, Str. Saguna (Kapucinus-utca) 19. szám alatt.

* Legjobb, kényelmes haskötők kaphatók csakis a kitűnő Kovács Sándorné orvosi haskötő készítőnél, Nagyvárad, Nilgésztelep.

* Chaplin—Fatty—Zigottó—Lloyd—Bigarno ma este fellépnek a Bonbonnierben. Jegyek elővételben.

* Esernyőket legolcsóbban Blumnál.

* Hohmann Bloch és Chován iskolák 65 leiért csak a Musicában kaphatók. Minden kotta olcsóbb, mint bárhol.

* Értesitem a t. vásárló közönséget, hogy raglán, télikabát és öltöny-szövetekben raktáramat eredeti gyári beszerzésű KÜLÖNLEGESSEGEKKEL dusan felszereltem, mely által azokat rendkívüli olcsó árban árusítom. SZÉKELY posztó és belés áruház Kossuth-utca 5. szám.

* Szonja magyar és német szöveggel 8 leiért csak a Musicában.

* Jegyek elővételben kaphatók Chaplin—Fatty—Zigottó—Lloyd—Bigarno fel-léptéhez a Bonbonnierben.

* Sportolók el ne feledjétek, hogy Diana sósorszással lehet izmaink ruganyosságát legjobban megővni.

* Manometer! súly, mérleg és mindenféle mérő műszer hiteles javítását, telefon felszerelést, valamint a fémipar szaká-ba vágó javítások, megrendelések legszolidabb napiáron való teljesítését vállalja Rajz Andor elektro és precízió mechanikus, Oradea-Mare, Szalárd-utca 9. szám. (Rosenzweig-palota.)

* Meglepetést kelt az a nagymennyiségű női divat és vászonáru, mely a Körös-parti Áruházba érkezett, melyeket feltűnő keltő olcsó árakban bocsát eladásra. Tisztviselőknek árkedvezmény.

* Brázay Kalogén fogkrémjét használja, hogy foga ragyogó fehér legyen. Mindenütt kapható.

Őszi divat újdonságok!

Kabát, kosztüm. Ruha valamint csikozott alj kelmék, ruha bársonyok, belés sely-

mek és satenek, fehérneműek, vásznak és asztal-neműek. gyapju schál kendők nagy mennyiségben érkeztek. Férfi raglán és ruha szövetek nagy választékban

Vadas Jenő

uri divat áruházában, Rákóczi-ut. Olcsó árak. Olcsó árak.

LEGUJABB

A pesti törvényszék in contumaciam elítélte Hock-ot és Lovászyt

Budapestről jelentik: A törvényszék sajtóbírósa szombat délelőttre tűzte ki in contumaciam a főtárgyalást Hock és Lovászy bűnperében. Az ügyészség állam és nemzetellenes bűncselekménnyel vádolja őket az 1921. 3. t.c. alapján.

Hoch a Chicagóban megjelenő Magyar Tribün lapban a múlt évi Landau-pörrel kapcsolatban cikkezett, amelyben azt írta, hogy állami asszisztencia segédletével üzhették egyes szervezetek évekig gyilkosságait. Fosztoztatásait kaszánya-püspökök áldották meg. Hoch kiméletlenül támadta a hivatalos életet, hadsereget és a kormányzó személyét sem kimélte. Hoch és Lovászy cikkei beilleszthetők, mondja az ügyészi vádirat, az emigránsok sajtó-hadjáratába. Hoch és Lovászy ellen még az a vád, hogy a külhatalmakat ellenséges beavatkozásra akarták rábírni. Hock és Lovászy kirendelt védője a tárgyalás elnapolását kérte, de a bíróság ennek nem adott helyet.

Délután fél egy órakor hirdették ki az ítéletet, amelyről budapesti tudósítónk nem számol be. A késő esti távirat csak annyit jelez, hogy a törvényszék Hock János és Lovászy bűnösségét, a cikkek miatt megállapította és bűncselekmény helyett tettüket vétségnek minősítette.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután: Nebántsvirág, mérsékelt helyárral.

Vasárnap este: Bucsukeringő, új kiosztásban, bérleten kívül.

Hétfő: A hazajáró lélek, újdonság 2-szor, A) bérlet 5. szám.

Kedd: Traviata, új kiosztásban B) bérlet 6. sz.

Szerda: Marinka táncosnő, bérleten kívül.

Csütörtök: Tosca, új kiosztásban A) bérlet 7. szám.

Péntek: A hazajáró lélek, újdonság 3-szor B) bérlet 8. szám.

Szombat d. u.: Iglói diákok, új kiosztásban, mérsékelt helyárral.

Szombat este: Rigolettó, új kiosztásban, bérleten kívül.

Vasárnap d. u.: Obsitos, új kiosztásban mérsékelt helyárral.

Vasárnap este: Cigányszerelem, új kiosztásban, bérleten kívül.

Hétfő: Szidike, újdonság először, A) bérlet 9. szám.

A hét összes előadásaira már vasárnap reggeltől kezdve meg lehet váltani a jegyeket a színház pénztáránál a rendes pénztári órákon.

— **Vasárnapi előadások.** Délután mérsékelt helyárral Zilahi Irénnel a címszerepben a Nebántsvirág operette kerül színre, este pedig a nagysikerű Bucsukeringő operettnak lesz az első előadása az idei szezonban bérleten kívül új kiosztásban. A főszerepeit a gyönyörű zenéjű operettnak Pintér, Zilahi, Pogány, Borovszky, Misoga, Harsányi, Kiss Gyula, Madas játsszák.

— **A hazajáró lélek.** Az a hatalmas és nagy siker, mely a szombat esti Hazajáró lélek előadásán megnyilvánult, nálunk is műsordarabbá avatta a nagyszerű színművet, mely kétszer lesz a hét műsorán. Hétfőn A) bérletben, pénteken pedig B) bérletben kerül színre. Mindkét alkalommal rendes helyárral mellett és a bemutató előadás szereplőivel kerül színre a Hazajáró lélek.

— **Traviata—Tosca és Rigolettó.** E héten e három opera lesz a színház műsorán az új operagyűjtéssel. Kedden B) bérletben a Traviata, csütörtökön A) bérletben a Tosca és szombaton este teljesen új betanulásban és szereposztásban a Rigolettó bérleten kívül kerül színre. Mind a három ope-

rát Hetényi főrendező rendezi és. Váradi karnagy vezényli. A főszerepeit ez operáknak Baranyai, Bak-say, Gavora, Tihanyi, Felek, Márkus, Békési, Bereng éneklők.

MOZI

— „A hóhér pallosa“ Dorian Filmszínház. A filmművészet egyik leghatalmasabb slágere látható a Dorian Filmszínházban. Erna Morena, Eva May, Augén Klöpfer, Huszár Károly, Friedrich Kühne, Ferdinánd Alten, Magnus Stifter játszanak a remek darabban. Ezeken kívül sok ezer statisztista vesz részt a nagyszerű tömegjelenségekben. A 7 hosszú felvonásból álló darab vasárnap, hétfőn, kedden látható a Dorian Filmszínházban.

— **Atlantide** — minden idők leghatalmasabb filmremeke — ma, vasárnap először az Atlantic nyári moziban és Apolló moziban. Pierre Benoit csodaszép regénye — a filmművészet legtekélyesebb alkotása. Az ATLANTIDE főszereplője Stacia Napierkowska, a párisi opera prima-ballerinája. Előadások kezdete ma, vasárnap az Apollóban 3, 5, 7 és 9, az Atlantic-ban 9 órakor.

**Regi férfi kalapokat
elegáns női kalapokra
3 nap alatt átalakít**

KÖNIG kalapgyár, Körös-u. 16.

Férfi, posztó- és bársony kalapok 250 Leitel.

Tőzsdei jelentések

Zürich, szeptember 15. Nyitás: Berlin 0.0005, Newyork 563 egynegyed, London 2557, Páris 3285, Milánó 2505. Prága 1692, Budapest 0.03, Bukarest 255. Bécs 0.0079 egynegyed.

Bukarest, szeptember 15. Zárlat. Devizák: Páris 1270, London 995. Newyork 220, Róma 960, Zürich 39, Prága 665, Bécs 32 fél, Budapest 130.

Valuták: Márka 23—25, font 980—985, frank 1240—1250, svájci 40—41, lira 910—925, dinár 230—250, dollár 224—226, osztrák 32—33, magyar 90—100, szokol 610—625.

Zürich, szeptember 15. Zárlat: Berlin 0.0004 háromn., Amsterdam 221 fél, Newyork 563, London 2557, Páris 3305, Milánó 2495, Prága 1692 fél, Budapest 0.03 fél, Belgrád 610, Bukarest 262 fél, Varsó 0.0021, Bécs 0.0079 egynegyed.

A szombati bankközi forgalomban kevés üzlet volt. Az irányzat gyöngült, eladók és vevők tartózkodtak. Délben kisebb javulás állott be. Árfolyamok: Magy. H. 880, Osztrák H. 185, Leszámitoló. 175 Hazai T. 7200, Olasz. 48, Köszén 2900, Salgó 780, RRima 192, Magnezit 1000, Államv. 500, Déliv. 150, Angol-Magy. 195, Ofa 700, Viktória bútor 25, Ganz-Danub. 43 millió, Schlick 28, Cukor 4200, Izzó 600, Keresk. B. 1450.

Teljes lanyhulás a pesti értéktőzsdén

A pénteki értéktőzsde hangulatát jelentősen befolyásolta a tőzsdeadó 100 százalékos felemelésére vonatkozó híresztelés. A nyomott hangulatot felhasználta a konszolidáció nap folytán pedig a nyereségbiztosító eladások is jelentékenyen fokozták az árlemerzősödést. Az adórendelet híre, különösen a kulisszapirokok árfolyamában végzett nagyobb rombolást. A hivatalos üzlet kedvezőtlen hangulata az utótőzsdén is éreztette hatását, mert itt is csak áru volt a piacon anélkül, hogy kereslet mutatkozott volna. A kínálat pedig egyre fokozódott, de a vevők még prompt dara-

bok iránt sem érdeklődtek, prolongálva pedig egyáltalán nem lehetett eladni. A tőzsdeadó felemelésétől való félelem és a prolongáció kedvezőtlenül befolyásolták az utótőzsdét is. Egy-két papír az utótőzsdén is megtartotta vonzó erejét, nagyüzlet volt a Georgia piacán, Fegyver, Magnezit, Beocsini, Kohó még találtak vevőkre, igaz, hogy alacsonyabb árfolyamon, mint ahogy ezeket a papirokat a hivatalos forgalom idején jegyezték.

A pénteki utótőzsde tájékoztató árfolyamai: Magy. H. 815, Olasz B. 56, Lloyd B. 50, Földhit. 385, Merkur B. 35, Pesti Hazai T. 6900, Lipótv. T. 24 fél, Osztr. H. 162, Salgó 735, Köszén 2950, Drasche 600, Beocsini 1240, Ujlaki 2050, Urikánvi 1300, Bakmalom 158, Bpesti Gőz 210, Gizella 28, Hungária 70, Konkordia 102, Atheneum 242, Rigler 63, Pallas 64, Déliv. 153, Tröszt 170, Városi Vill. 55, Ganz-D. 37.000, Ganz-Vill. 3900, Kistarcsai 101, Hoffher 310, Lipták 41, Mág. 102, Fegyver 1800, Kaszab 140, Motor 120, Magyar Acél 330, Hazai fa 158, Ofa 660, Lichtig 19, Viktória bútor 23 fél, Szlavónia 90, Georgia 1760, Mezőh. cukor 370, Oceán 47 fél, Föv. sör 54, Pamut 320, Textil 32, Kender 190, Juta 300, Stummer 1850, Karton 210, Gschyindt 340, Danica 146, Hungária mű 570, Izzó 580, Magy. cuk. 4000, Österm. 550, Szalámi 29.

A bankok és tőzsdeirodák délutáni forgalma nagyon szűk korlátok között mozgott és a tendencia is lanya volt. A hozzánk érkezett jelentések szerint állítólag a következő kurzusok fordultak elő: Alt. Kösz. 2900, Magy. H. 880, Ganz-Vill. 4500, Déliv. 155, Keresk. B. 1400, Nova 175, Magy. Alt. T. 265—270, Cukoripar 4300, MFTR 500, Österm. 560—570, Horvát-Szl. 74, Concordia 112, Bpesti Gőz 232, Backmalom 190, Püspöki bérpince 80, Atlantika 63, Ingatlanb. 470—75, Városi B. 35, Atheneum 250, Rigler 64, Pallas 65, Ofa 690, Star 40, Lloyd B. 52, Földhit. 390, Osztr. H. 160, Salgó 790, Drasche 550, Hoffher 315, Fegyver 1700, Kaszab 145, Motor 120, Szlavónia 92, Georgia 1850, Textil 35, Kender 200, Karton 225, Izzó 590, Dunahar. fa 52.

Nem jegyzett értékek: Herendi porcellán 14—16, Amerikai B. 58—60, Fabank 16—18, Bródi vagon 78—80, Demecseri 20—22, Kéve 3.7—4, Mezőhitel 20—21, Székely Gerő 5.5—6, Bánfalvai szén 12—14, Termelő B. 7—9.

A Ganz-Danubius tőkeemelése

Budapestről jelentik: A Ganz-Danubius R.-T. igazgatósága október 1-én tartandó közgyűlésén alaptőkeemelést fog javasolni olyképpen, hogy a részvények névértékét 22.000 koronára emelik és 162.000 darab ugyanilyen új részvényt adnak ki, amelyek már 1923-as osztalékjogosultak. Az újjal kibocsájtott részvényeket a régi részvényeseknek ajánlják el, úgy, hogy minden régi részvény után hat új részvényt adnak ki. Az elővételi jog gyakorlása és a befizetés október 2-től 10-ig bezárólag eszközöltetik a Magyar Általános Hitelbank és a Leszámitoló és Pénzváltó bank pesti főintézeténél.

NYILTÉR

Standen & Co. London-i cég észi angol és scott szövét különlegességei válogatott mintákban Lebovits és Ha szabó céghez megérkeztek. — Telefon 871.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonoknak és jó ismerősöknek, kik drága jó férjem temetésén részvételükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Özv. Dr. Philippi Adárné és családja

A SZERENCSE

Irtta: Zombory Jenő

A „Nagyvárad” regénypályázatán 2000 leírel jutalmazott munka —

I.

Tudtam, hogy az élet meglepetéseket tartogat a számunkra. Vártam én is meglepetéseket a sorsától, de hogy az olyan nagy legyen, mint aminőben részem volt, arra igazán nem számítottam. Az én esetem egyébként nem csak engem, de úgyszólván kivétel nélkül minden embert meglepett. Ilyen meglepetésben csak a sors részesítheti az embert. A véletlen sors. Avagy lehet, hogy nem is véletlen. Mégis igaz kell legyen az, hogy az ember sorsát láthatatlan, bölcs kezek irányítják.

Ma töltöttem be 23-ik életévemet s ezelőtt 3 hónappal új fordulat állott be életemben. Új fejezet kezdődött az életemben és ezt úgy örökítem meg, hogy a napról kezdve feljegyzem életem fontosabb mozzanatait:

Szeretem az életet s úgy szeretném beosztani, hogy abban örömet leljem. Már a tanulmányaimmal is azért igyekeztem, hogy azután nyugodtabban élvezzem az életet és annak kellemes oldalát.

17 éves koromban érettségiztem, majd beiratkoztam a jogra s e közben még a kereskedelmi tantárgyakból is letettem a különbözeti érettségi vizsgálatot s 22 éves koromban a kezemből volt jogtudori oklevelem is.

Nincsen senkim a világon, leszámítva néhány nagyon távoli rokonomat. Atyám másfél évvel ezelőtt halt el. Édes anyámat pedig kevéssel születésem után vesztettem el. Édes atyám soha se nősült többé. Így aztán ma én vagyok az egyetlen és utolsó élő ivadéka a hajdan fényes nevű, híres kis és nagyilondai llondayaknak. Egyedül én viselem még ezt a nevet s ha én utódok nélkül halok el, befordítják a sirbolton az őseim ciméjét és más ivadékoknak adom át helyemet. Remélem azonban, hogy ez az idő még messze van és talán addig mégis sikerülni fog az llondayak nevét örökösömre hagyni. Előtte áll még a világ és reám nagy és fontos feladatok várnak, melyeket kizárólag csak én oldhatok meg.

Az llondayak pár évszázaddal ezelőtt híres emberek voltak s nagy szerepet játszottak a történelemben. Fényes nevű, nagy vagyonu urak voltak. Lassanként azonban, amikor már a történelem kiment a divatból s nem foglalkoztatta őseimet, másképp játszottak szerepet az életben és ezek a játszmák lassanként annyira leapasztották a családi vagyont, hogy nekem már csak a nagyon is kopott családi cimér és név maradt örökségül.

Atyámnak már csak egy tulon tul terült 100 holdas kis birtoka maradt, amely csak arra volt elég, hogy megfeszített szorgalommal dolgozva, fedezte a mindennapi megélhetést és neveltetésem költségeit s mire befejezték neveltetésem az is eluszott és atyám is elhagyott. Elköltözött őseihez.

Atyám úgyszólván minden jövedelmét neveltetésemre fordította. Már tizenöt éves koromban kitűnően beszéltem németül, angolul és franciául és az idők folyamán annyira tökéletesítettem magam, hogy ma az anyanyelven kívül tökéletesen birom mind a három világ nyelvet.

Atyám barátai sokszor mondogatták, hogy mire való egy szegény embernek ennyi tudomány, ilyen fényes nevelés?

— Azt akarom, hogy az utolsó llonday legalább szellemiekben legyen gazdag, hamár egyéb földi jóval nem láthatom el. Soha se lehessen tudni mire lesz az jó. Lehet még hasznát is veheti az élet-

ben és ezt az örökséget soha se fogja tudni elpazarolni.

Atyám kívánságára a bank szakmát választottam életpályául, mert ugymond: csinos, jókínézésű, jó nevű fiu vagyok, még szerencsém is lehet.

Atyám halála után egy nagyobb vidéki város, legelső bankjában nyertem alkalmazást s a jogi osztályon rendeztettem a peresítendő váltókat. A fizetésem nem volt valami nagy, de elégséges arra, hogy tisztességesen megéljek, anélkül, hogy adósságokat csináltam volna.

Bár szerettem néha napján mulatni, könnyelmű még sem voltam. Legkedvesebb szórakozásom az álmodozás volt. Kedves foglalkozás és a legfontosabb a dologban, hogy semmibe se került. Órák hosszat elfeküdtem szobám pamlagán s képtelenül képtelenebb dolgokkal foglalkoztattam elmémet.

Folyton azon törtem a fejemet mikép lehetnék gazdag, nagyon gazdag ember, hogy aztán boldoggá tegyem az emberiséget és magam is az legyek.

Barátaim már gunyolódtak is velem. Nem is hívtak másképen csak „népboldogitónak”.

Nem tagadom, nevetséges is volt, hogy egy ilyen magamfajta, szegény ördög ilyen képtelen eszmékkel foglalkozzon, de ha ez nekem jól esett! Akkoriban magam is nevetségesnek tartottam ezeket a dolgokat. Ilyen képtelenségekről álmodozni. Olyanról, ami nincs és nem is lehet. Csak hogy éppen a szegény ember sajátsága ez. A szegény ember mindig a nincsről álmodik legszívesebben. Minek olyan dolgokkal törődni ami van?

Istenem! mennyi jót lehetne cselekedni sok pénzzel és mi mindent lehetne elérni ez által!

Talán ha egy Monney vagy legalább is Ford gondolkozna így. Azok még megvalósíthatnák ezeket az eszméket, de én, akinek a képzeletén és öt rend ruháján kívül semmiféle földi java sincs, mindenestre mulatságosan hangzik. Viszont sem Monney sem Ford nem teszi meg, míg ellenben ha én lennék olyan gazdag, mindenestre megmutatnám mikép kell segíteni a szegénységen és nyomoron.

Azóta megváltozott a világ és mindenben nekem adott igazat.

Akkoriban ha vagyonról álmodtam, valami: százezer, sok: egy millió, még több: olyan nincs, és még százezerre se mertem gondolni. Pedig százezer mi az? Semmi! És a legszomorubb, hogy az sem volt. Az is csak álom, minthogy az eddigi életemben is minden csak álom volt. De reméltem. Miután egyebet úgy se tehettem: reménységgel táplálkoztam. És éltem tovább ahogy lehetett. Udvaroltam, néha mulattam. Szerencsém volt jóhangzásu nevémmel, amely jobb társaságokba is megnyitotta számomra az ajtókat. És mert — merem állítani — nagymiveltségű is vagyok, amellet elég szép jövő előtt állottam, meglehetősen szerettek és jól találtam magam.

Aztán jött a bomba!

Az újságokból olvastam, hogy keresnek llondayakat a kis és nagy ilondai családból eredőket. Felhívtak mindenkit, hogy aki tud ilyennevű emberekről tudassák azonnal az újságokkal fontos családi ügyben.

Nyomban sürgőnyt menesztettem és jelentkeztem, nem mulasztván el megjegyezni, hogy az egyedüli és utolsó ilyen nevű egyén én vagyok.

A dolog hihetetlen módon felizgatott. Kinek lehet érdekében érdeklődni és kérdezősködni családom felől és miért? Nem tudtam. Mennyiben érdekelhet valakit a családom? Nem tudtam! Milyen összefüggésben állok én ezzel az érdeklődéssel? Nem tudtam! Semmit se tudtam,

csak annyit, hogy a dolog módfelett felizgatott.

Örökségről lenne talán szó? Ki tudja? Még az sül ki majd, hogy örökölttem valamit.

Az újságokból sehol se olvastam, hogy valamilyen rokonom elhalt volna, ha egyáltalán van ilyen. Egyébként is az újságok akkor sokkal többet foglalkoztak Monney, a híres amerikai milliárdos halálával, hogy sem reá értek volna egy érdektelen személyiséggel foglalkozni.

Ha egyáltalán szó is lehet valamilyen örökségről.

Monney halála engem — fájdalom — nem érdekelhet. Olyan szerencsés pedig semmi esetre sem lehetek, hogy a Monney örököse lehessenek. Meg aztán Monney vagyona gondolni merő örűltség lett volna. Monney a világ leggazdagabb embere. Nálánál gazdagabb ember nincs az egész földtekén. Olyan gazdag volt, hogy senki se tudta megközelíteni vagyonát. A újságok oldalakat irtak Monneyről és mesés gazdagságáról. Monney 35 milliárd dollárt hagyott maga után. Oh én nem is vágytam ennyi pénzre. Mit kezdhet az ember ennyi pénzzel? Semmit! Elvesztené az esztét.

Ideges voltam. Nagyon nyugtalanított a hír. Vajjon mi lesz ebből? Hogy ne kelljen folyton gondolkoznom felőle, három napig állandóan mulattam. Nem akartam semmire se gondolni Minek álltassam magam hű reményekkel. És mégis! Akaratlanul is mindig az járt az eszembe.

A dologról senkinek sem szóltam. Minek is. Majd ha bizonyosat tudok. Nem akartam, hogy olyan dolgok felől kérdezősködjének, amelyre magamnak se tudok választ adni és esetleg nevetségessé váljak.

A három napi mulaatozás a vezérigazgató ur fülébe is eljutott s maga elé hivatott. Látva sápadt, ideges voltomat, figyelmeztetett, hogy jó lesz felhagyni a lumpolással, mert még megárt. Nagyon hangoztatta, hogy csak jóakarattal figyelmeztet, de azért az egész dolgnak olyan színezete volt, mintha nem nézné jó szemmel mulatozásaimat. Mi köze van hozzá? Nem kezelek pénztárt, sem nem sikkasztatok, a dolgomat pedig éppen olyan pontosan elvégeztem mint addig. Legfőnnebb az történik, hogy a vezérigazgató ur nem adja a leányát feleségül. Tartsa meg magának. Nem is kell. Mert habár gazdag is, szép is, de nagyon büszke, én pedig nem szeretem a büszke leányokat. Különben is nem való az olyan szegény ördögnek amilyen én voltam.

Ez a rendkívüli állapot — biztos voltam benne — ugys csak addig tart, míg valami bizonyosat nem tudok.

Egyszerre eszembe jutott, hogy bizonyára valami lexikon felét állítanak össze s azért érdeklődnek az llondayak felől.

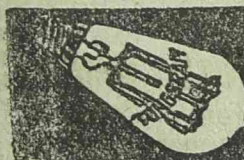
(Folyt. köv.)

Halálozás

alkalmával a családtagok saját érdekükben keresék fel a Germán Károly utóda „Kegyelet” kereszteni temetkezési intézetet, hol a legolcsóbb és legszebb temetéseket rendezik. — Különösen felhívom a közönség figyelmét arra, hogy üzletem a Sas-passagétban van a vaskereskedés mellett. Oradea-Mare. Teljes tisztelettel:

Germán Károly utóda Tarsoly

TUNGSTAM

A legjobb villam/hárta!
Mindenütt kapható!

A cipész munkások új munkabér követelése

A cipész munkások ez év márciusáig mintegy 48 iparossal szerződésre lépett, melynek érvénye augusztus 31-én járt volna le, ha megfelelő időben felmondták volna. Mint értesülünk, most mégis új collectív szerződést kívánnának kötni. E tárgyban 12-én tartott az érdekelte cipész iparosság gyűlést, melyben Töt István, Fleisz Elek, Albert János és még többek hozzászólása után a megjelentek úgy határoztak, hogy új szerződést kötni nem hajlandók, miután a réginek érvénye további 3 hónapig fenáll, de a bérrevízióra vonatkozólag hajlandó mindenki saját munkásaival külön-külön megegyezést bérfelemeléssel létesíteni. Teszik ezt a munkaadók azért, mert a jelenlegi szerződés is egyénenként, vagyis külön-külön kötött és mert a munkások szakszervezete ezen utolsó szerződés betartatását sem tudta biztosítani. Ugyanis a szerződés megkötése után egyes műhelyekben a munkások külön-külön béremelési követeléseket terjesztettek elő, amit egyes iparosok kényszerítve voltak elfogadni. Ez elég gyakori eset, ami aztán a collectív szerződés fontosságát és jelentőségét teljesen megdönti. Eppen ezért annak súlya nincs napjainkban. Egyébként a kérdés a munkaügyi inspectorátus előtt vár elintézésre.

Kedvezményes tűzifa

Tűzifát kedvezményes áron az ipartestület irodájában a hivatalos órák alatt lehet megrendelni.

Tanonciskolai beiratások

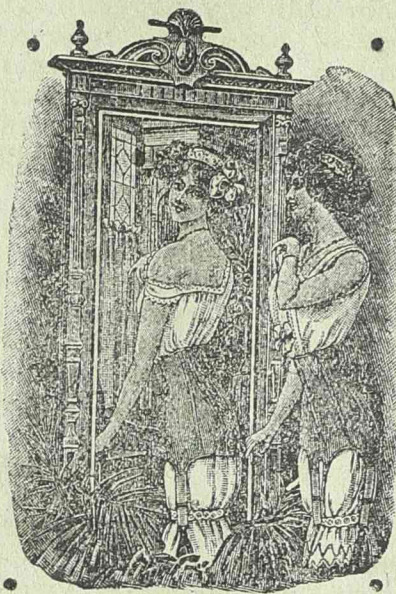
Az ipartestület elnöksége felhívja a tanonctartó iparosokat, hogy folyó hó 20-ig tanoncaikat okvetlenül irassák be az ipariskolába (Sztaroveszky-utca 7. sz. a.), mert a később jelentkező vagy a beíratásról elmaradók a kihágási bírósághoz lesznek büntetés végett áttéve. Egyben felhívja az iparosok figyelmét, hogy a beíratást személyesen eszközöljék, hogy alkalmuk legyen a tanoncok iskolába járási napját az igazgatósággal együttesen megállapítani. Ily irányú későbbi bejelentések ugyanis figyelembe vehetők nem lesznek.

A festő iparosok mulatsága

A festő iparosok rendkívül sikerült mulatságot rendeztek. A pompás iparos mulatság rendezői voltak: Ungerleider Mór, Benedek Ferenc, Vinkler Sándor, Lovas Gábor stb. Ezuton mond mélyszéges hálát és köszönetet a szakszervezet ügypénzbeli mint a tombola tárgyat adakozóknak.

* Izléses francia és angol ruhák készülnek mérsékelt árért Schwartz női szabónál Kapuczinus-utca 16.

ELSŐRENDÜ FÜZŐSZALON!

Rendelésre készülnek a legújabb reform-, csipő- és hasfűzők, egyenes tartók, mell-tartók, tenisz-fűzők, orvosi rendelésre készülnek a dr. Késmárky-féle nadrág haskötők és az összes női különlegességi dolgok egyedül készítője:

IZZÁK LIDIA

Str. J. Vulcan (Nagy Sándor-utca) 1.
Tiszítók, varrások és átalakítások gyorsan, pontosan és szakszerűen készíttetnek.

BUTOR

BUTOR

különlegességeink
minden kivitelben
ÉRKEZTEKWallerstein Ferenc utódai
DANIBERG
ESWALDNERNic. Jorga (Zöldfa)-u. 19.
Alapítva 1861-ben

Nyitott és csukott

autók

bérlelhetők minden időben Magyarországra is.

Andriska és Rosenbaum
auto garage, Calvin-utca 15. sz.
Telefon 209. Telefon 209.

Ugyanott Michelin Cable auto gummi és benzín kapható.

Üvegkereskedők!

A közeli lámpa sajnos alkalmával ajánlunk raktárról bármilyen nagy tételben fali, függő és asztali lámpákat, lámpasírokat, lámpabecet, kezilámpásokat, lámpaalkatrészeket, opál és kupola-ernyőket.

Árunk a legversenyképesebbek

Kérjen árajánlatot!

Komlós Testvérek

üveg és porcellán áruháza

Oradea-Mare (Nagyvárad) Nicolae Jorga (Zöldfa)-utca 13. Telefon 372.

Berdach Jenő, Dentist

Oradea-Mare Strada Regala Ferdinand 6.

Fogházak	Lej 10
Fogtömés	25
Kaucsukba foglalt fog	50
Fém korona	100
Arany korona	800

Fogtorok szájpaddal vagy nélkül, a gyökerek eltávolítása nélkül készülnek.
Vidéknek 24 órán belül kielégíttetnek.

Shampooon

a fekete fejjel
FEJMOSÁSHOZ A LEGJOBB

Vezetékes és postai csatlakozás

Börzsöny-utca 16. sz. 17.

Szülők figyelmébe!

Gyermekek hátsó lábát, a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig, ugyancsak minden kisméretű, rövidruha- és női divatcikkek oksó szolid árban beszerezhetők.

Földesnél, Szent János-utca 2. sz.

MEGÉRKEZTEK
szép kivitelben a

Női KABÁTOK

800, 900 és 1000 leltől feljebb

Modell Áruház

Szent János-utca 6. szám

ANGOL DIVAT SZÖVETKÖZSÉG KÜLÖNLEGESSE

GEINK MEGÉRKEZTEK.

OLCSÓ ÉS SZOLID KISZOLGÁLÁS!

HAYAS ÉS GRÜNFELD

POSZTÓ ÉS BÉLÉSÁRU KERESKEDŐK

STR. JOSIF VULCAN (NAGY SÁNDOR UTCA) 11.

Kárpitos

munkákat elvállalok.

KOVÁCS JÓZSEF kárpitos mester

Strada Deák Ferenc-utca 1. szám.

„Herma“

Új üzlet!

„Herma“

Biharvármegye legnagyobb áruháza!
Mindenkinek érdeke,

hogy cipő és kalap szükségletét a legolcsóbban szerezze be

MANNHARDT & LEFKOVITS

cégnél NICOLAE JORGA (ZÖLDFA-UTCA) 7. sz. ahol a

„HERMA“ cipőgyárnak egyedül létező kávéháza van, mindenféle gyermekek, lány, fiú, női és férfi, egész és fél, lakk és antiklip cipőbe n

KÖLÖN FEHÉRNEMŐ OSZTÁLY
gallér, kézező, ing és nyakkendő, harisnyák
a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig!

„Herma“

A cégre tessék ügyelni!

„Herma“

Nadrangulya levelet

és gyökereket, fenyőböröket anyarozsot, belendeket, csudafalevet, csipett ür-mőt, hárfavirágot és egyéb

gyógynövényeket vesz és mintázott ajánlatokat kér:

Schönberger Herman
Presov (Csehsz ovákia)

Nagyothallók fiavelmábol

A legújabb rendszerű berlini villamos szeltelefonok (Akustik-lészóliák) és elemek „nagyothallók” részére kaphatók: NÉMETI Móról
Calea-Mare (Nvárad), Teleky-u. 15. sz. alatti laká-s, ahol azok bárki által kipróbálhatók. Ha még oly magasfokú a nagyothallás, a leghalkabb beszédet is jól lehet hallani. Prospektust ingyen küld. 1324

Esron, Lulow, Hadassim

legjobb minőségben és
legolcsóbban szállítja:

JOSEF RATH
Bucurasti, Casute Postala 200

**Az (Keramia)
Agyagipar**

minden ágazatában úgy a műszaki mint a kereskedelmi vezetésében teljesen jártas, sok évi bel és külföldi gyakorlattal rendelkező el-örangu szakember állást keres.
Megkeresések e lap kiadójában »Keramia« jeligére.

**Jól jövedelmező
Műszaki Üzlethez
350.000 Lei tőkével
társat keresek**

ugyanilyen értékű gépműhellyel bíró agilis szakember.
Megkereséseket teljes címmel »Műszak« jeligére e lap kiadóhivatalában.

Répa-jouréás, gouvér és olissé munkák olcsón és jól készűnek. Sir. Alexan-lru (Teleky-u.) 22. N.

Órák

szakaszi javítását a leg-omplikáltabbig kifogástalanul

Tiszay

égi Teleky-utca 9 alatt.
művészi órák. Precíz munka.
haját találmányu, 5 évben egyszer huzandó asztali díszóra eladó.

Harisnya, keztyű, okni, zsebkendő, eszke, szallag s különféle divatárak us választékban és olcsó árban
Zenszki Miklósmál
as Passage, Tarsoly as üzlettel szemben.

Diákegyenruhák

csinos kivitelben legjutányosabban

Wolláknál

Str. Cogalniceanu (Várady Zs.-u.ca) 11.
a tűzőtőlaktanyával szemben.

Elsőrendű női kosztümök

kabátok, korzó ruhákat, leány-ka kabátokat és kabát ru-hákat a legújabb divat szerint meglepő olcsón készít

Valentin István

női szabó, Kórház-utca 17. szám

Alkalmi vétel

Magánház Uri-u. elején, 5 szobás elfoglalható lakással, továbbá:
Szőlőbirtok Nagysötétágon 18 kat. hold, melyből 15 kat. hold szőlő, 3 kat. hold lucernás terméssel, teljes felszereléssel, 4 és 2 szobás uri lakással, is-tálló és cselédházzal, nagy betonpince, bor és prés-házzal, 2 kuttal cca 400—500 hl. bortermés kilátás-sal, 800.000 leierért eladó. 120 nagy hold földbirtok Bánsághon (Torontál m.) holdankint 20.000 leierért eladó. — Ezenkívül több kisebb-nagyot b szőlő, ház beköltözhető lakással el-adó. — Butorozott szobá-kat, lakás és üzlethelyisé-geket tudunk. Cserelaká-sok előjegyezve.
Bizományi eladásra bár-mit elfogadunk, antik po-haraka, porcelánokat és üveg szervizeket magas árban megveszünk.

Utteleket vizumozunk 24—48 óra alatt.

Női és férfi ruhák, bun-dák, cipők, valamint ebédlő háid, szalon butorok, sác-rater, commód, festmé-nyek, szőnyegek, tükrök, vázák stb. igen olcsón el-adók.

Könyvelő

ki a levelezést is elvégzi. jelentkezék az »Ardeal«-ban, Str. Postei No. 8. (Uri-utca 8.)

Pincemeszt

keresek. »Ardeal« Strada Postei No. 8. (Uri-u. 8.)

Érdő szántógép

Ganz Danubius gyárt-mányu, »V D.« jegyű, 55 lóerős, benzines, 6 ekés (és 6 mélyreszántó eke) teljesen üzemképes álla-poiban.

„ARDEAL“

Str. Postei No. 8. (Uri-u.)

Mindenféle**vadászfegyverek**

és vadászati felszerelések egye-düli szakszerű javító műhelye

Mateh Ferenc puskaműves
Bertsey György (volt Menház)-u. 3.

**UNITED STATES
LINES****NEW-YORK FELE**

Southampton — Chebourg

LEVIATHAN

Szept. 18. Okt. 9 és 30. Nov. 20. Dec. 11. Brémából Southampton és Cherbourgól New-Yorkba

GEORGE WASHINGTON

Szeptember 21. Október 24. November 28.

President Arthur.... Okt. 19

America..... 26. 31

President Roosevelt..... Okt 3 nov. 7.

President Fillmore..... 4

President Harding..... 10 14

Southamptonból és Cherbourgól az elutazás egy nappal később. Előnyös alkalom áru szállításra.

Részletekre felvilágosítást ad.

UNITED STATES LINES

Romániai vezérképriset »Merkur« Bukaresti Calea Mosilor 21. Temesvár Hunyadi-utca 8. Csernovitz Liliengasse 15.

Kárpitos

munkákat elsőrendű
kivitelben készíti:

GIDÁLI MANÓ

Uri-u. 2. —: Rákóczi-ut 6.

Ma már mindenki tudja, hogy szózott táblás

**szalonna és
l-a disznózsir**

a legolcsóbb napi árban, pontos és szolid kiszolgálás mellett

Aczél Sándornál

szerkezhető be.

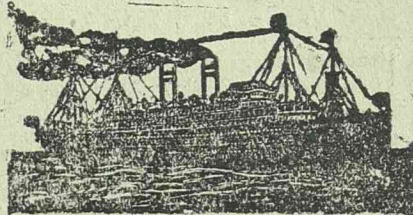
Iroda Deák F.-u. 5. — Telefon 9-22. az.

LLOYDUL REGAL OLANDEZ

S. A. R.

ORADEA-MARE

EUROPA—BRASILIA
EUROPA—URUGUAY
EUROPA—ARGENTINIA

NAGYVÁRAD

ELSŐ OSZTÁLYU LUXUS ÉS
GYORSGÖZÖSSEL. BEHAJÓ-
ZÁS AMSTERDAMBAN

KÉPVISELET:**CUNARD LINIE S. A. R.**

Európa America U. S. Európa Canada.

További felvilágosításért egyszersmint

földművesek Braziliába való díjmentes utazásért

fordulijának bizalommal

LLOYDUL REGAL OLANDEZ S. A. R. társasághoz

Filiale Oradea-Mare, Rimanóczy-utca 5. szám

A „NAGYVÁRAD” A PRÓHÍRDETESE

Egy szó ára 2 lei, vastagabb betűvel 4 lei. — A legkisebb apróhirdetés ára 10 szög 20 lei.

Oktatás

bocsátott állami feni tónó magánórákat ad. A román nyelvet is tanítja. 210

GYORSIRÁS

(magyar-német)

GÉPIRÁS

KÖNYVITEL

12 év óta legjobban

DONAT-nál

Str. Gojdu (Beöthy

Ödö utca 30 szám.

ELŐKÉSZÍTÉS

magánvizsgákra.

LAKÁS

Lakást, bármilyet, 24 órán belül diszkrétan közvetít Weisz Gizli, Nyomda-u. 4. 154

Olaszi központjában 3-4 szobás modern lakást magas árértékűnek. Értekezni Feledi Sándornál, Szaniszló-u. 63. 36

Fiatl házaspár egy szobás konyhás lakást keres, csakis háztulajdonosokkal tárgyalok. Cim a kiadóban. 177

Azonnal elfoglalható három, kettő és egy szobás minden mellékhelyiségekkel álló lakásokat tudunk. Pável utca 5. 237

Világos, száraz egy-két helyiségből álló lakást villany, esetleg vízvezetékkel vállalat részére azonnalra keresek, üzlethelyiség is lehet, lehetőleg a Kolozsvári utcán, Templom-tér közelében. Cim a Hegedűs Hirlapirodában. 240

Elcserejénem budapesti 3 szobás fürdőszobás udvari lakásomat központba nagyváradon, egy 3 szobás lakásért. Cim a Hegedűs Hirlapirodában. 233H

Kisiparos részére utcára nyíló műhelyhelyiség azonnal átadó. Báthory utca 6. háztulajdonosnál. 222H

Butorozott szobát, esetleg teljes ellátást uri családnál keresek. Cim a kiadóba. 164

Egy szoba, konyha, speiz, padlással csekély lépcsővel Kolozsvári-utcán átadó. Cim a kiadóban. 198

Kiadó azonnal alkalmi áron üzlethelyiség hozzátartozó lakással és mellékhelyiségekkel a Kolozsvári-utcán. Értekezhetni dr. Zoltán Jenő ügyvéd irodájában Kapacius-utca 6. 262

Varrógép Kerékpár

javitó műhely és raktár Legelőcsőb vagyok e szakmában. Használt gépeket nagyon olcsón árulok.

H. Eisenberger

Nagyplac-tér 5. szám, Uj huspiacsal szemben.

Különbejárati szobákat, pénztárcsónöket, különféle jómenetelű üzlethelyiségeket, házakat, suterőket azonnal közvetítünk vállalkunk fordításokat. — Pável utca 5. 236

Olasziban háromszobás modern lakást keresek. dr. Schweiger Szt. János-u. 29 250H

Egy vagy két butorozott szobát fürdőszoba használatlalt gyermektelen házaspár keres. Cim a Hegedűs Hirlapirodában. 255H

Keresek egy két szobás konyhás butorozatlan lakást. Magas lépcsőt fizetek. Csak házigazdákval tárgyalok. Cim a kiadóban. 264

2 szobás, irodának berendezett helyiség (írógép, telefon, kassza, iróasztalokkal) eladó. Értekezni a Hegedűs Hirlapirodában. 266H

Műhelynek, raktárnak nagy pince Kapacius-utcán kiadó. — Értekezni Szabó lakatosnál, Szacsvay-utca 63. 259

Boros pince, villany világítással, kiadó. Körös u. 21. Értekezni d. u. 2-3 ig. 241

Kiadó egy helyiség műhelynek vagy raktárnak, Össi tér 16. sz. 239

Eladó házak.

Szilágyi Dezső-utcán, Uri-utcán, Szent János-u. Szaniszló u., Halász-u., Bunyitay liget, Mocaár u., Párizs-u., Gyár-u., Kolozsvári u., Smetka-u., Hodosi-u., Barkovits u., Szőlőtelep-u., Damjanics-utca és még a város minden részében beköltözhető házak 65 ezer leltől 3 millióig. Vannak lakások, üzletek, szőlők, földök, birtokok Ha lakásait, házat, földjét, butorozott lakásait eladni, kiadni, cserélni akarja, forduljon bizalommal hozzám, diszkrétan azonnal elintézem. Lakásokat 24 órán belül eladok. Bizományba bármilyen elfogadok.

Wolff Gizli
KÖZVETÍTŐ IRODÁJA
Nyomda-utca 4.

Törött aranyat

magas áron veszek. Óra és ékszerjavításokat jutányos áron eszközöl.

Róth Áron

Sas-passaige, Tar-solyal szemben.

Kályha

Javításokat és átrakásokat vállal VARGA György kályhamester

Berkovits F. utca 33.

Uj kályha 2200 leltől kapható.

Alkalmazás

Mindenes főzőnőt jó bizonyítványokkal keres családnál. Cim a kiadóban.

Jó bizonyítványokkal rendelkező minden főzőnőt keres azonnal vagy 1-re Lengyel uridivat kereskedő Rakóczy-ut 5. 207H

Felveszek egy szabó segédet és kizéleányt. Rakóczy Várad Zsigmond-utca 17. 22

Német kisasszonyt 1 és fél éves fiu mellé keresek Rakóczy-ut 13 Gyapjupar 225H

Főmőlnárt keresek automata rendszerű vámmalomhoz, ki az 6 lószékkel banni tud és szerelészhez ért. Stefánia malom 227H

Tanuló fizetéssel felvétetik Fekete bőrkészke-désébe, Szent János-utca 2 sz. 229H

Könyvelőt egésznapra, mérlegképes, ki lparafalainál már volt alkalmazva magyar, német levelezésben teljesen perfect azonnal felvesz Múhary cipőgyár. Csakis irásbeli ajánlatot igény megjelöléssel kérek a kiadóhivatalba. 263

Intelligens komoly leány 1-2 gyermek mellé esetleg házikészke-szónak, elmenne vidékre is. Cim Hegedűs Hirlapirodában. 268H

Perfekt német gyors és gépirónót keres Erdélyi Lackgyár Zöldfa-utca 21. 250H

Takarítónót garzon lakás takarítására keresek. Cim a kiadóban. 244

Osszes szerelési javításokban jártas gyermektelen házaspár házmesternek ajánlkozik esetleg lakásért takarítást elvállal. Szacsvay-utca 51. Fekete 247

Gyakorlott manicűröző nő elejére üzletbe felvétetik. Jelentkezni: Markovicánál Uri-utca 38 sz. 260

Gazdasszonynak ajánlkozik idősebb egyszerű nő vidékre megáns uriemberhez. Özv. Veres Imréné, Vitéz-u. 56. 251H

Intelligens magyar lány ajánlkozik gyermek mellé, vagy szobalánynak, csakis vidékre — Leveleket „Videk” jellegre a Hegedűs Hirlapirodába kér. 253H

Perfect szakácsnőt, jó bizonyítványokkal keres Deut. ch K. k-né, Rakóczy-ut. 36-13. 254H

Vidékre izr. szakácsnő felvétetik jó fizetésre és jó bánásmód biztosítva. Dr. Kohányi, Negypiac-tér 11. (Ullmann palota.) 256H

Jó családból való, nem nagy igényű leány gyermek mellé nevelőnőnek ajánlkozik, lehetőleg román családnak. Cim a kiadóban. 221

Perfect gyors és gépirónó, több évi irodai gyakorlat, román nyelvtudással, alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 238

Adás-vétel

Házak eladó. Házak eladásra megbízásokat vállalunk. — Kölcsonöket megszerzünk. Magánpénzzel jutalékkal kihelyeztetek Adásvételi Rtg. Pácul Traian 12. — Értekezés délután.

Butorozóállító féderes, laposkocsi, 2 lóval és felszereléssel halál eset mellé eladó. — Értékezhetsen Kezdődy, Ritoók Zsigmond utca 16. 230

Egy télikabát és egy ősi átmeneti felöltő eladó, Szacsvay u 43. 175

Keresek malmot használt bérbe bármilyen meghajtást vagy társnak is elmennek, esetleg jobb malmot vezetését is elvállalom. Deák Lajos, molnár és gépész, (Tince) Tenke. 196

Papírhiataladékok minden mennyiségben veszünk, Sonnenfeld nyomda Str. Prinful Carol (Szilágyi Dezső-utca) 6 sz.

Gyermek Fiu és Leány

CIPÓT iskola idejére a legjobbakat a „Fecske” Áruházban Zsigmond és Adler cégnél vehet Zöldfa-u.8.

1000 literes uj boroshordók eladók. Riskó, Lakatos utca 10. 153

Hamis fogakat, brilliáns, platínát, aranyat magas áron veszek. Kohn ékszerész, Kossuth-utca 7. 878

Eladó hosszú, fekete zongora tizenötezerért, faragott díőfaebédő tizennyolcezerért, fürdőkád vízmelégítővel. Cim a kiadóban. 243

Gyönyörű uriszoba butor (tíz darab) olcsón eladó a tudószanatórium felett, Czibere villa. 209

Gyönyörű magánház, a központba azonnal elfoglalható 4 szobás lakással eladó. — Ingatlanforgalmi iroda Szent János-u. 70. 233

Vennék 2-4 holdas szőlőt 2 szobás nyári lakással, cselédlakással. bővizű kúttal, közel a városhoz, jó úton, teljes felszereléssel, kevesebb szőlő, nagyobb gyümölcsös és szántóval. Ajánlatokat kérem „Készpénzért” jellegre Hegedűs Hirlapirodába. 228H

Rézüst megvételre kerestetik, Szaniszló u. 25. Ny.

Pianinó kitűnő angol gyártmány, sürgősen eladó. Kálvária-utca 20. 217

Utikosarak, iskolatáskák, játékok, zománc és alumínium edények, piaci kosarak legelőcsőb bevásárlási forrása a Farkas áruház, Zöldfa-u. 5. Babajavítás, porcellánragasztás. 254

Olajmalom 5 HP motorral, teljes felszereléssel eladó. Bővebbet Kőnya, Köröszege. 218

Házát, üzletét, butorozott szobáját eladni vagy kiadni akarja, forduljon bizalommal hozzám. Klein Berta ügynöksége. Uri-u. 11. sz. 62

Kitűnő Stiechhammer kereszthúros zongora eladó. Körös u. 24. 269H

Három íróasztal, jó karban levő, iroda részére kerestetik. Cim a Hegedűs Hirlapirodában. 235H

Alig használt harminc hetes, spangis, fekete lakkcipő eladó. Szacsvay-utca 19.

Uj magánház 120.000 lei ért eladó. Várad Zsigmond-ut. 39. 252H

Vas és rézbutor

készítő műhelyemet Saguna (Kapacius)-utcáról Szacsvay-u. 63.

szám alá helyeztem át, ahol gyárt árban kaphatók: ágyak, éjjeli szekrények, gyermekágyak, összehajtható vaságyak, mosdók, vastagcsók, sportkoszlik, gyermekbiciklik, Kórházak, intézetek és szilodák berendezését jutányosan vállalom.

Szabó, lakatos.

Eladó zongora, antik butorok, gyermekágy, konyhaszekrény. Mund. Garliczy-utca 4. 249H

Elcserejő rövid zongora olcsón eladó. Cim a kiadóban. 245

Eladó Téglatető-utca 9. sz. ház. Értekezni Körház-utca 57. 246

Uj cimbalom, selyem paplan eladó, Any János-utca 1. szám, I e., a 1. 261

Biharpüspökiben a Fő-utcán, a postahivatalnál, ebédő és háló berendezés, legujobb rendszerről, Singer 66-os varrógép, hencser, elutazás miatt jutányos áron azonnal eladó. 257H

Parfümerie

D'OR

Rákóczi ut 16.

Bauerné Szabó Julia

megnyitotta

ismét fűtő, drogueria,

játékaru olcsó üzletét.

SIMON SÁNDOR

bank és tőzsdebizományi irodája Pável-u. 22. szám

Keres kisebb házakat beköltözhető lakással, valamint (adó) lakásokat. : Elvállalja magánpénzzel kihelyeztetkedvező feltételekkel. Értékpapir megbízásokat. : Ajánl egy eladó szőlőt s egy földbirtokot. : Eladó antik Biedermayer zongora. D. e. 9 12, d. u. 3-6.

Különfélék

Elvezett a Színház-utcától a Zöldfa-utcaig egy paróká. Belsőletes megtaláló vigye le Jeremiához. Bányasor 23. sz. alá ahol álló jutalomhan részesül.

Filésztopolónók munkát vállalhatnak naponta d. u. 5-ig. Iváryné, Nilgess-telep, Repülőhid mellett 91

Ullevelekhez, bérletekhez legutányosabban készített fényképeket Zenker fényképész, Szaniszló utca 25. szám.

24% kamatra keresztem magánpénzt teljes fedezetel. Adásvételi Rtg. Pácul Traian (Széchenyi-tér) 11. Értekezés délután.

Uri családból iskolába járó gyerekeket vállalom teljes ellátásra. Radó Dezsőné Zöldfa-utca 1. 267

Több éve fennálló szabászat és varró szakiskola okt. 1-én kezdődik meg — Uyanott angol, francia és gyermekruhák készítését kedvező díj mellett elvállalják. Szabást 6 hét alatt lehet megtanulni pesti módszer szerint, Schlauch-tér 2. 248H

Diáknak teljes ellátást ad zsidó lyceumi tanár. Cim a kiadóban. 204H

Iskolai leány teljes ellátást kaphat zongora használatlalt, Szaniszló-u. 61. szám alatt 242

Uri család elfogad ellátásra leánykát. Uyanott eladó butorok, régi porcellán, asztalnemű. Arany János-u. 2. I 10. 211

Reméltem

tudja már, hogy leggyorsabban látni el

uttelejét és vízumát

Kolozsvárt, Brassóban és Bukarestben

DEUTSCH és FIA
futárlrodája
Pannonia kávéház

VESZÜNK!

szőnyegeket, butorokat,

teljes lak- és iroda-berendezéseket, Wertheim kasszákat, zongorákat, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk : 1927

Fronkel és Fia
Mezey Mihály-utca 10.

Ismeri magas áron veszek arany ezüst és briliáns tárgyakat

KLEIN
ékszerárakhoz

Avram Iancu (Kossuth-u.) 4